

1 četvrtak, 07.04.2005.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 09.06h
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
7 Izvolite sjesti.
8 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, koliko sam ja
9 shvatio, Vi želite nešto reći.
10 G. NICE: [simultani prevod] Vrlo kratko. Izgleda da je naša dužnost,
11 vjerojatno iz ovog ili onog razloga - odlučićemo još točno na temelju kojeg
12 osnova - da se pobrinemo da optuženi bude upoznat sa jednom dosta čudnom
13 koincidencijom. On to mora znati prije nego što završi sadašnjeg svedoka.
14 Sud to možda već zna; možda je čuo iz drugih izvora, a možda i ne zna.
15 Radi se o sljedećem: Dragan Jašović, jedan od ovlaštenih službenih lica koji je
16 uzeo izjave koje su ovdje sporne, sa ovom svjedokinjom - njegovo se ime nalazi u
17 tabulatoru 52; to je izjava Arima Mustafe /?Afrima Mustafe/ - on je jučer
18 svjedočio pred ovim Sudom i, dapače, u ovoj istoj sudnici. On je svjedočio za
19 Optužbu u predmetu *Limaj* /Ljimaaj/. Nama to nije bilo poznato. On je, čini mi se,
20 svjedočio još u ponedjeljak i u utorak. On je još uvijek u Hagu. Danas
21 poslijepodne biće ponovo u sudnici pred Sudom. Unakrsno ispitivanje u ime jednog
22 od branjenika je završeno. Njegovo unakrsno ispitivanje će se završiti danas.
23 Prema tome, eto, ja vas želim obavijestiti da je ta osoba ovdje. I to je to.
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala na informacijama, gospodine
2 Nice.

3 Molim da se pozove svjedokinja.

4 [Svedok je ušao u sudnicu]

5 SVEDOK: DANICA MARINKOVIĆ [nastavak]

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite nastaviti s unakrsnim
7 ispitivanjem, gospodine Nice. A ne! Ispričavam se, gospodine Miloševiću, Vi
8 možete nastaviti s dodatnim ispitivanjem.

9 OPTUŽENI: Hvala, gospodine Robinson. A u vezi sa ovom informacijom koju
10 je sad dao gospodin Nice da je gospodin Jašović, koji je jedan od ovlašćenih
11 službenih lica koji se vide u ovom... u ovom tabulatoru 52, kako je on rekao,
12 ovde...

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, a da ste Vi
14 željeli komentirati to, ja sam pretpostavio da biste najavili to ranije da
15 želite komentirati. Ali uredu, izvolite nastaviti.

16 OPTUŽENI: Pa, ukoliko je... ukoliko je sporno da je Jašović uzeo tu
17 izjavu ili da ima ikakav problem u vezi s tim, ako Vi to mislite, da prihvatite
18 one prigovore gospodina Nicea, ja nema ništa protiv da se Jašović pojavi ovde da
19 mu postavimo samo jedno pitanje ili dva u vezi sa izjavom koju je uzeo kao
20 ovlašćeno službeno lice. I ja prvi put čujem da je tu i, drugo, prvi put bi ga i
21 video, jer ne znam tog čoveka.

22 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] O tome trebate Vi odlučiti,
23 gospodine Miloševiću.

24 OPTUŽENI: /nečujno/ Robinson. Ako je tu, može da se pojavi, što se mene
25 tiče, da ga pitamo u vezi s ovim. To je jedan detalj. Uzeće možda minut-dva.

26

27

28

29

30

1 [Sudije većaju]

2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, ako želite da
3 se ta osoba pojavi ovdje, onda morate obavijestiti Vašeg oficira za vezu,
4 zamoliti je da organizira sve što je potrebno zato da bi on ovdje mogao
5 svjedočiti. A mi možemo složiti stvari tako da se on ubaci u svjedočenje tako da
6 ne mora dugo da čeka. Ali sve to treba organizirati do prve pauze.

7 Gospodine Nice, kakav je onda stav Optužbe u vezi s time?

8 G. NICE: [simultani prevod] Ne znam. Ja sam čuo samo nešto od
9 jučerašnjeg unakrsnog ispitivanja i moram reći da su tu neke stvari koje me
10 dosta interesiraju. U svakom slučaju, mi to moramo još razmotriti. U svakom
11 slučaju, tog svjedoka bi danas poslijepodne trebali unakrsno ispitati. Ne znam
12 da li će se to nastaviti i na sutrašnju sjednicu, ali smatrao sam da je moja
13 dužnost da obavijestim vas i optuženog o ovoj neobičnoj situaciji. I ja ću se
14 baviti tim svjedokom i kad budemo radili dokazne predmete nakon ove svjedokinje.
15 No idemo dakle redom. Optuženi sada zna ono šta sam mu htio reći.

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, preuzmite
17 stvari u svoje ruke. Posavjetujte se sa Vašim oficirom za vezu i obavijestite
18 nas o Vašoj odluci i aranžmanima što je moguće ranije, a najkasnije nakon prve
19 pauze.

20 Izvolite, nastavite.

21 OPTUŽENI: Hvala, gospodine Robinson.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 o kojima govorimo, 1988., 1989? Odnosno, pre svega, mislim da je koncentracija
2 tih aktivnosti bila negde 1988. godine. Zašto su oni išli?

3 O: Pa, pošto sam u to vreme živela u Prištini /Prishtinë/, znači na
4 Kosovu i Metohija, tada su Srbi organizovali te proteste da preostalom delu u
5 Srbiji, pa i u Vojvodini, predstave svoj loš položaj, svoj status koji su imali
6 na Kosovu i Metohije, da nisu mogli da žive od nasilja koji je u to vreme nad
7 Srbima i ostalog stanovništva koji žive na Srb... na Kosovu i Metohije od strane
8 albanskih separatista. Tada u to vreme bili su građani drugog reda. Bili su
9 obespravljeni: niti su mogli da učestvuju u vlasti, niti su mogli da učestvuju u
10 zapošljavanju, niti su mogli da kažu svoj status i da is... da... da predoče da
11 su oni tamo ugnjetavani. U to vreme svi mi koji smo živeli tamo imali smo osećaj
12 da živimo u Albaniji /Shqipri/, a ne u Srbiji. O tome se vrlo malo znalo u
13 preostalim delovima gradova i zato su Srbi digli svoj glas, zato što više nisu
14 mogli da izvrš...izdrže taj teror od strane separatista.

15 Sve veći broj Srba... na njih je vršen pritisak na različite načine i
16 veliki broj Srba se tada is...iseljavao, napustao je Kosovo i Metohije radi
17 zaštite svoje porodice, a pogotovo svoje dece. Ja mogu da kažem kao roditelj,
18 kao majka - u to vreme sam imala dvoje dece - da sam ja i ostali mi Srbi... i
19 ostali Srbi koji su živeli na Kosovu i Metohije morali decu da pratimo u školu i
20 da ih sačekamo ispred škole da ne bi im se desilo... zato što su albanska deca
21 napadala našu decu i razne neprijatnosti smo doživljavali od strane njih.

22 Večito se dešavalo od strane albanskih separatista demonstracija,
23 prinuda, prisila, tako da je sve to doprinelo da Srbi dignu svoj glas i da

24

25

26

27

28

29

30

1 svojoj matici, državi Srbiji, daju do znjana /sic/ da ta Srbija preduzme nešto,
2 da ih zaštititi, da ih zaštititi od albanskih separatista. To vam govorim kao
3 građanin koji sam živela na Kosovu i Metohije i koji sam osetila sve to za svo
4 vreme dok sam bila tamo.

5 P: Hvala, gospođo Marinković. Da li je osim tih razloga, dakle traženja
6 svojih prava i skretanja pažnje jugoslovenske javnosti na njihov težak položaj,
7 bilo bilo kakvog drugog razloga zbog kojih su grupe Srba sa Kosova išle po
8 gradovima širom Jugoslavije i držali skupove?

9 O: Nije, nije bio drugi razlog. To svi znaju. To znaju i Albanci, i
10 Srbi. I sada koji slušaju ovo što pričam, znaju da ja pričam istinu.

11 P: Hvala, gospođo Marinković. Nećemo se duže zadržavati na toj temi jer
12 moramo da štedimo vreme. Sada bih hteo da Vam postavim neka pitanja u vezi sa
13 tvrdnjom gospodina Nicea da su... da je bilo mučenja u zatvoru. Evo, rekao bih
14 kratko, tema: mučenje u zatvoru da bi se iznudile izjave nekih zatvorenika. Da
15 li je bilo kakvog mučenja u zatvoru?

16 O: U zatvoru nikakvog mučenja nije bilo zato što to je zakonom
17 zabranjeno i to nije bilo dozvoljeno.

18 P: Ja Vas ne pitam da li je zakonom zabranjeno - to je nesumnjivo - nego
19 da li je, uprkos činjenici da je zakonom zabranjeno, bilo kakvih mučenja o kome
20 Vi imate saznanja?

21 O: Ne.

22 P: Ovde je gospodin Nice rekao da je policija vršila mučenje
23 zatvorenika. Objasnite, molim Vas, kada se zatvorenik nađe u zatvoru ili u

24

25

26

27

28

29

30

1 pritvoru, ako je reč o istražnom zatvoru, da li on ima bilo kakav dalje kontakt
2 s policijom? Kad pređe zatvorsku kapiju, da li ima kakav kontakt s policijom?

3 O: Ne. Osumnjičeno lice, nakon što bude saslušano kod istražnog sudije i
4 bude mu određen pritvor, ako ima zakonskih osnovi za pritvor, policija više nema
5 nikakve kontakte niti nadležnosti ima da bilo šta ra... preduzme vezano za to...
6 za to lice. Ono prelazi u nadležnost Okružnog zatvora i Okružni zatvor ima svoja
7 pravila i propisana, pravilnikom, poštovanje kućnog reda.

8 I to, sad, vezano za položaj pritvorenika je u nadležnosti osoblja
9 zatvora gde se nalazi taj pritvorenik.

10 P: Da li je to osoblje zatvora, dakle zatvorski stražari i nadzornici,
11 da li su oni zaposleni u policiji ili u Ministarstvu pravde?

12 O: Oni su zaposl... oni su radnici Ministarstva pravde, jel /sic/
13 Okružni zatvori su pod nadležnost Ministarstva pravde.

14 P: Dakle osoblje zatvora, i uključujući i uniformisane stražare, nisu
15 pripadnici policije, već radnici Ministarstva pravde, je li to tako?

16 O: Tako je.

17 P: Dakle vraćam se na pitanje koje sam Vam postavio. Da li u zatvoru oni
18 mogu uopšte da imaju kontakt s policijom?

19 O: Ne.

20 P: A da li ste ikad čuli za događaj da je neki stražar saslušavao - neki
21 stražar u... ili nadzornik u zatvoru - saslušavao nekog... nekog zatvorenika?

22 O: Ne.

23 P: Gospođo Marinković, Vi ste u svojoj dokumentaciji u svojstvu
24
25
26
27
28
29
30

1 istražnog sudije obrađivali iskaze koje daju pritvorenici, je li to tako?

2 O: Da.

3 P: A recite mi, pošto ste to objasnili, prilikom uzimanja iskaza od
4 pritvorenika, osim Vas, je tu tužilac, branilac osumnjičenog, prevodilac i,
5 pretpostavljam, zapisničar. Da li je to stalna praksa koja je bila u svakom
6 slučaju uzimanja iskaza?

7 O: Jeste.

8 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ispričavam se. Možda nisam dobro
9 shvatio. Izjave koje su Vam jučer pokazane, da li su sve te izjave uzete u Vašoj
10 prisutnosti?

11 GĐA SVEDOK: A ne, to su...

12 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Jer Vama je sada upravo rečeno da ste
13 Vi uvijek bili prisutni kad se uzimaju izjave.

14 GĐA SVEDOK: Izjave, juče koje su meni predočeni, to nisu bili okrivljeni
15 kod mene. To su bili obični građani koji su davali izjave službenim licima u
16 SUP-u, a kod mene izjave daju osumnjičeni i okrivljeni.

17 G. MILOŠEVIĆ:

18 P: E, sada mi recite, sudijo Marinković, da li su uvek svi ti iskazi
19 koji su dati pred Vama u svojstvu istražnog sudije i u prisustvu i branioca, i
20 tužioca, i ostalih službenika, tačno unesene u Vaše zapisnike o uzimanju iskaza
21 u toku istrage i da li su na te izjave... da li su te izjave dakle samo one koje
22 ste Vi uzeli u prisustvu svih ovih lica ili su tu... ili je tim izjavama nešto
23 dodavano? Naprimjer, eto, ovde se kaže da je neki iskaz iznuđen, pa pošto to nije

24

25

26

27

28

29

30

1 moglo biti u prisustvu svih tih pet lica, da li ste Vi nešto dodavali u te
2 njihove iskaze ili je samo ono što je u prisustvu svih tih lica Vama rečeno?

3 O: Ja sam u zapisnik unosila samo ono što to lice koje ja saslušavam
4 izjavi. Kako ono iznosi svoju odbranu, tako je unošeno u zapisnik i to se naglas
5 diktira. Ja to naglas diktiram, zapisničar kuca u zapisniku i na kraj to lice,
6 kad sasluša šta je sve, ovaj, izdiktirano u zapisniku, obavezno ga pitam da li
7 ima primedbe, da li se slaže sa tim šta je sve uneto u zapisnik i to konstatujem
8 da je saglasan, da izjavu prihvata kao svoju i onda je on potpisuje. Svaku
9 stranicu, i gore... i u gornjem, i u donjem delu je on svojeručno potpisuje.
10 Potpisuje prevodilac koji je bio prisutan i potpisujem ja kao sudija i
11 zapisničar.

12 P: Gospodin Nice je ovde dao nekoliko zapisnika sa pregleda ovih
13 pritvorenika. Kod svih, osim kod jednog, se konstatuju lake telesne povrede. Ima
14 tu nekoliko, da sad ne brojim, pet-šest ovih izveštaja komisije, lekarske, a kod
15 tog jednog kaže da nisu nađene nikakve... nikakve povrede. Tako da ćemo to
16 staviti na stranu, taj gde nisu nađene nikakve povrede. Dakle kod nekolicine su
17 nađene lake telesne povrede. Vi, kao iskusan istražni sudija, da li možete da
18 kažete šta može da bude uzrok lakih telesnih povreda kod pritvorenika, koje
19 su... koje je ustanovila lekarska komisija?

20 O: Pa, znate šta, tih lakih telesnih povreda može da bude, ili da je pao
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 il' da se udario u prostorijama zatvora od... od nekog tvrdog predmeta. Mislim,
2 te lake telesne povrede mogu biti od najobičnijeg pada naneti. Mislim, govorim
3 to iz moje prakse, iz mog iskustva. A za to... vezano za to, ja sam dala nalog
4 da se lekari oko toga izjasne i objasn... i opišu datu povredu i da je
5 kvalifikovaju po vrsti i težini.

6 P: Da li se desilo, gospođo Marinković, ako ste dobili zahtev ili
7 upozorenje da je neki zatvorenik povređen, da ste propustili da date nalog da ga
8 lekar pregleda?

9 O: Koliko ja sad mogu da se setim, pošto je prošlo dosta vremena, ja sam
10 uvek postupala po tim pismenim podnescima i uvek upućivala nalog upravi zatvora
11 da se to određeno lice ... nad njim izvrši lekarski pregled.

12 P: E, dobro. Sada Vas opet pitam -

13 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Samo trenutak. Oprostite, sudijo
14 Marinković, nisam shvatio taj dio Vašeg svedočenja. Kako ste Vi to zaključili -
15 ustvari, Vi ne volite riječ "zaključak" - kako ste Vi ustanovili da su ti
16 zatvorenici, jednostavno, pali u zatvoru?

17 GĐA SVEDOK: Ja nisam ustanovila, nego pretpostavljam, laka telesna
18 povreda. Na koji način? S obzirom na veliku praksu vezanu za... za te predmete i
19 rad u mo... u mom... u mojim predmetima. Kako može da dođe do lake telesne
20 povrede? To je samo moja neka pretpostavka, ali ne mogu ja konkretno i tačno da
21 se izjasnim i da kažem.

22 G. MILOŠEVIĆ: Pa, dobro ... Mogu li da nastavim, gospodine Kwon?

23 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

24 G. MILOŠEVIĆ:

25 P: /nečujno/... je bilo slučajeva da se zatvorenici potuku u zatvoru?
26
27
28
29
30

1 O: Pa, dešavalo se. Dešavalo se i to.

2 P: Pa, šta su sve mogli biti... mogli biti razlozi lakih telesnih
3 povreda?

4 O: Pa, eto, mo...moglo je biti i to, ovo sad što ste Vi sada pitali.
5 Moglo je, kad su se potukli, pa jedan drugome su pesnicom ili udar...udarcem
6 naneli po...povredu prilikom te tuče.

7 P: Dobro. Samo još jedno pitanje -

8 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Oni slučajevi kojima smo se bavili
9 jučer su svi, prema izveštaju doktora, sve su te ozljede nanesene snažnim
10 zamahom teškog, tupog, mehaničkog predmeta. Mi smo jučer govorili o ozljedama
11 koje su sasvim jasno opisane. To spada pod lake tjelesne povrede zato jer nije
12 bilo slomljenih kostiju ili tako nečega - u redu - ali ovdje nigde nije iznesena
13 sugestija da je do tih ozljeda došlo nezgodama ili u tuči. Prema tome zašto se
14 ne bavimo stvarnošću? Zašto se ne bavimo pitanjima koja su jučer, zaista,
15 postavljena, a ne nagađanjima i sličnim stvarima o kojima se nikada nije
16 govorilo u unakrsnom ispitivanju?

17 G. NICE: [simultani prevod] Vi ćete se sigurno isto sjetiti, časni Sude,
18 da sam ja jučer svjedokinju pitao da li je ona odgodila medicinski pregled sve
19 dok ozljede nisu izblijedile na neki način. I to je još jedna stvar.

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Miloševiću.

21 G. MILOŠEVIĆ:

22 P: Molim vas, odgovorite na ovo pitanje gospodina Nicea. On Vas je pitao
23 juče - ja se ne sećam Vašeg odgovora - jeste Vi nešto odlagali njihov pregled
24 dok ne prođu povrede ili... ili šta?

25

26

27

28

29

30

1 O: Nisam, nisam. To nije... nije tačno. Uvek, kad god dobijem ... Samo
2 to administracija... dok se prosledi dopisi preko suda, zatvora, da se zakaže
3 lekarski pregled, na institutu kad imaju slobodan termin - to je sve to vreme
4 bilo. Inače nije bilo razloga da se to odlaže i prolongira.

5 P: Dobro, a pošto se -

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Koliko bi, obično, vremena proteklo?

7 GĐA SVEDOK: Pa, verujte, ne mogu sad tačno da kažem. Otprilike... To je
8 od slučaja do slučaja. Zависи koliko su opterećeni. Prvo, zato što, kad se
9 dostavi dopis upravi zatvora, oni treba da organizuju ... zato što ... Od
10 zatvora do bolnice ima jedan... - ne znam koliko kilometara jedna udaljenost -
11 zato treba da se organizuje prevoz, treba da se nađu slobodni stražari koji će
12 to da urade, da... da pritvorenika odvedu u bolnicu. Onda, u bolnicu se unapred
13 zakazuje. Treba da se zakaže termin kada je u Institutu sudske medicine su
14 slobodni i kad je zaka... kad tamo se zakaže termin, onda to lice privode. Da l'
15 to može da prođe nedelju dana, 10 dana, 15 dana - to sve zavisi od organizacije
16 posla u ove dve ustanove. Znači to ne zavisi samo od mene. A nije bilo tako neki
17 hitan slučaj da je moralo odmah da se preduzme, da se to uradi odma, istog
18 momenta. Znači nije mu bio ugrožen ni život, ni zdravlje.

19 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala. Gospodine Nice?

20 G. NICE: [simultani prevod] Još jedna stvar, časni Sude. Sud tek treba
21 odlučiti o prihvatljivosti medicinskih nalaza, no on već ima zahtjeve koje nose
22 datum i izvještaje o medicinskom pregledu koji također ima datum. I primetićete
23 ovu koincidenciju sa datumima, naime da su i zahtjevi, i pregledi,

24

25

26

27

28

29

30

1 zapravo, istoga dana.

2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, izvolite.

3 G. MILOŠEVIĆ:

4 P: Ja mogu samo da se zahvalim gospodinu Niceu ako su i zahtevi, i
5 pregledi istog dana. To znači da je, kako je branilac podneo zahtev, pregled
6 odmah izvršen, tako da se ne može uopšte govoriti o tome da se to odlagalo.

7 O: Pa, ja juče nisam videla datume. Nisam obratila pažnju, a ne znam da
8 l' mi je... i na srpskom mi nije bilo pre... tako da ne mogu ...

9 P: Dobro, gospođo Marinković. Recite, molim vas, sada kao... kao iskusan
10 istražni sudija, pošto su svi ovi kvalifikovani kao laka telesna povreda, da li
11 se može za nekoga ko ima lake telesne povrede tvrditi da je pretučen?

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, pa, ne vidim
13 kako svedokinja može da odgovori na to pitanje?

14 G. MILOŠEVIĆ: Pa, pretpostavljao sam da u praksi istražnog sudije može
15 da se ceni da li je neko pretučen na osnovu ovoga što se tvrdi.

16 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospođa Marinković nam je stalno
17 ponavljala da nije njen posao da donosi takve zaključke.

18 OPTUŽENI: Dobro, onda ćemo preći na sledeća pitanja.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOŠEVIĆ:

2 P: Gospođo Marinković, juče ...

3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Samo jedan trenutak, gospodine

4 Miloševiću. Hteo bih još nešto da se pojašni, pa dajte mi minutu vremena.

5 Gospodine Nice, Vi ste rekli da zahtevi i izveštaji pregleda nose isti

6 datum.

7 G. NICE: [simultani prevod] Da.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Mislim da je izveštaj načinjen u

9 decembru 1994. godine, a pritužba je kasnije podneta.

10 G. NICE: [simultani prevod] Da, pritužbe su kasnije načinjene.

11 Hronologija je sledeća: naprimer, advokat Alije Isaka /Aliu Isak/... pritužbu je

12 advokat podneo mesec dana ranije, zahtev za pregledom je podnešen 22. decembra,

13 a pritužba advokata sudiji što se nije ništa preduzelo je tek kasnije, 1995.

14 godine.

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ne, al' ja bih hteo da pojašim nešto

16 dalje u vezi sa tom pritužbom. Da li svedokinja tvrdi da ona ne može da odgovori

17 na to pitanje budući da nema kompletnu dokumentaciju pred sobom ili pak ne?

18 G. NICE: [simultani prevod] Pa, ne znam. Ne bih ja mogao da odgovorim na

19 to pitanje.

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospođo Marinković, da li Vi možete da

21 odgovorite na pitanje? Dakle da li je sproveden dalji pregled u skladu sa

22 pritužbom koja je podneta Vama i raznim drugim institucijama, a u kojem se

23 tvrdilo da je njegov klijent ponovo pretučen februara 1995. godine?

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA SVEDOK: Pa, znate šta, ja ne mogu sada da se izjasnim zato što nemam
2 pred sobom celu tu dokumentaciju. Nemam ni predmet. Ja, da imam predmet i
3 dokumentaciju, ja bi onda uporedila sve to, pa bi videli, zato što u predmetu je
4 sve... u predmetu sve postoji. Za svaku moju preduzetu radnju u predmetu je to
5 konstatovano i postoji pismeni trag.

6 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala vam. Možete nastaviti, gospodine
7 Miloševiću.

8 G. MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Kwon.

9 P: Gospođo Marinković, juče Vas je gospodin Nice pitao o istrazi koju
10 ste vodili povodom formiranja ilegalnog MUP-a na Kosovu i Metohiji. Da li se
11 sećate juče tih pitanja koje Vam je postavio?

12 O: Da.

13 P: Da li ste Vi vodili istragu povodom tog organizovanja ilegalnog MUP-
14 a, odnosno ilegalne policije albanskih separatista na Kosovu i Metohiji?

15 O: Da.

16 P: Gospođo Marinković, da li Vi stalno čekate sa odgovorom da se prevod
17 pojavi na transkriptu ili šta, pošto vidim da stalno imamo neku pauzu?

18 O: Pa, čekam prevod da... zbog prevodioca da... pošto su upozoravali da
19 to bude sporije. Zato gledam na monitor. Kad se završi prevod, da ja onda pre...

20 P: Ne, to nije to... Ja sam to i pomislio. To je transkript. Prevod se
21 završi ranije. Ne morate da pravite toliku pauzu. Molim vas, vodite računa da

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 štedimo vreme.

2 O: Dobro.

3 P: Protiv koliko je lica vođen postupak u tom predmetu?

4 O: U ovom predmetu je vođen /sic/ postupak protiv 89 lica u fazi

5 istrage. Tako je bio postavljen zahtev tužioca za sprovođenje istrage.

6 P: A protiv koliko je podignuta optužnica?

7 O: Optužnica je podignuta protiv 72. Samo da ja pogledam da... Dobro je.

8 Protiv 72 lica je podignuta optužnica.

9 P: A koliko je njih oglašeno krivim u sudskom postupku koji je vođen?

10 O: 69 lica je oglašeno krivim za krivično delo protiv koga je podignuta

11 optužnica.

12 P: A recite, da li je u tim aktivnostima u vezi s kojima su oni

13 okrivljeni bilo stvari koje nesumnjivo predstavljaju ne samo krivično delo

14 udruživanja, kako Vam je sugerirano, već se radilo i o nabavci oružja i nekim

15 drugim radnjama koje su bile opasne po pojedince i po društvo?

16 O: U toku istrage, na osnovu izjava saslušanih lica, na osnovu dokaznog

17 materijala koji sam ja prikupila u... u fazi istrage, je dokazano ne samo što su

18 radili na... na pripremi formiranja ilegalnog MUP-a, nego su radili i na

19 pripremanju i snabdevanju ilegalnog oružja, i u tom pravcu su obilazili terene

20 prema Makedoniji, gde im je bilo najbliže da iz Albanije ilegalno uvezu oružje.

21 P: A recite mi, molim Vas, kako su ta lica pokušala da predstave svoje

22 organizovanje?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Sve radnje koje su oni radili na... na pripremanju i formiranju
2 ilegalnog MUP-a, oni su to predstavili i hteli da predstave kao da je to
3 sindikalni rad.

4 P: Dobro, to je ono što tvrdi i gospođa Kandić u nekom od onih svojih
5 članaka. A šta je utvrđeno u dokaznom postupku? Da li se radilo o sindikalnoj
6 ili o nekoj drugoj delatnosti?

7 O: U dokaznom postupku, u istrazi koju sam ja sprovodila je utvrđeno da
8 su oni radili na ilegalnom formiranju neprijateljskog udruženja, i to po
9 prethodnom nalogu Vlade Republike Srbije koja je bila u egzilu, i na inicijativu
10 te Vlade oni su radili na formiranju centara službe Državne i Javne bezbednosti
11 u sedam gradova na Kosovu i Metohije. Formirali su svoju saradničku mrežu.
12 Saradnička mreža je radila na prikupljanju podataka o praćenju policije i Vojske
13 Jugoslavije, o praćenju pojedinih inspektora, o njihovom radu. Pratili su
14 Albance za koje su oni smatrali da su saradnici policije. Onda su skupljali
15 informacije i te informacije pod šiframa slali Vladi Republike Kosove, Republike
16 Kosova /Republika e Kosovës/. Informacije su sakupljali na taj način što su ih
17 na kompjuter šifrovano unosili i kroz biltene prosle...prosle... prosedili si...
18 prosleđivali su i Vladi, i predsedniku njihove... predsedniku Rugovi i prenosili
19 su i njihovoj Skupštini, koji su sve to bili organi ilegalno i paralelno
20 formirani sa državnim institucijama u to vreme.

21 P: Gospođu Marinković, rekli ste da su predmet praćena... praćenja bili
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i Albanci koji su im bili sumnjivi da sarađuju sa... sa državnim organima. Da li
2 su ta lica koja su, kako vi kažete, oni tretirali kao saradnike Srbije i
3 Jugoslavije, i koja je taj ilegalni MUP pratio, bila zbog toga izložena nekoj
4 opasnosti? Da li su oni bili izloženi nekoj opasnosti?

5 O: Jeste. Kroz rad u istrazi - informacije koje su oni prikupljali na
6 praćenju takvih lica - kasnije, eto, igrom slučaja, opet ja kao istražni sudija,
7 vršila sam i uviđaj. Dva Albanca za koja su oni smatrali da su saradnici srpske
8 policije su ubijena. To je bilo jedno lice, portir, koji je radio u opštini...
9 Skupštini opštine Glogovac /Glogoc/ i jedan poštar koji je radio u pošti u
10 Glogovcu.

11 To lice je Imer Ljeku /Imer Leku/ i poštar Mustafa Kurtaj. Ja sam,
12 vezano za ova dva lica, izlazila na uviđaj i zapisnik o tome postoji. Imer Ljeku
13 je ubijen 1998. godine.

14 G. NICE: [simultani prevod] Vidim da svedokinja ponovo čita iz nekog
15 dokumenta. I moram primetiti... vi se sećate da smo bili suočeni sa nekih
16 četrdesetak spisa. Ja sam pogledao neke delove i to one koji su se bavili
17 tretmanom zatvorenika od strane ove svedokinje. Ja se nisam detaljno time bavio,
18 ali ja ću se možda pozabaviti detaljno tim kada dođe na red drugi svedok, ali u

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svakom slučaju, ja se nisam detaljno bavio tim suđenjem.

2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, slažem se s onim šta je rekao
3 gospodin Nice u vezi oba pitanja.

4 Dakle, gospođo Marinković, ako čitate iz nekog dokumenta, morate na to
5 skrenuti pažnju sudijama kako bismo znali o kom dokumentu se radi i kako bismo
6 mogli odlučiti da li je prikladno da se koristite tim dokumentom.

7 Gospodine Miloševiću, mislim da ste izašli malo iz okvira dodatnog
8 ispitivanja i pokrećete neka pitanja koja nisu bila pokrenuta tokom unakrsnog
9 ispitivanja. Gospodin Nice je unakrsno ispitivao svedokinju o njenoj ulozi u
10 vezi sa tretmanom zatvorenika, dakle, koji su potpadali pod njenu nadležnost,
11 ali mislim da ovo izlazi izvan tog okvira. Dakle pređite na neku drugu temu.

12 A takođe mislim da previše vremena trošite na dodatno ispitivanje.

13 OPTUŽENI: Gospodine...

14 GĐA SVEDOK: Samo... Ja se...

15 OPTUŽENI: Gospodine Robinson...

16 G. MILOŠEVIĆ:

17 P: Gospođo Marinković, iz čega čitate, prvo recite.

18 O: Evo, ja čitam... Ovo je u tabularu 1, što je dostavljen svima vama.
19 To je pregled, moj, kratak prikaz predmeta... deo predmeta gde sam ja radila
20 istragu. To je iz tog... To je znači ta...

21 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] U redu, ali nam samo unapred kažite.
22 Ako ćete čitati iz nekog dokumenta, recite nam šta čitate.

23 G. NICE: [simultani prevod] Mi smo tek danas ujutro dobili prevod ovog
24 dokumenta, tako da ni ja nisam bio u prilici da to pregledam ranije.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Mi uopšte nemamo prevod tog dokumenta.

2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Miloševiću.

3 OPTUŽENI: Želim da vam skrenem pažnju da ovo što pitam sada sudiju
4 Marinković ne odnosi se na postupak sa zatvorenicima. To je pitanje bilo
5 prethodno. Ovo se odnosi na tvrdnju gospodina Nicea da je režim, kako je on
6 rekao, proganjao sindikalno udruživanje, i ovde je on dao tekst Nataše Kandić.
7 Taj ilegalni MUP je bio predstavljen kao sindikat policajaca, a kao što vidite,
8 posledica su ubijeni ljudi, i to Albanci. Dakle gospođa Marinković objašnjava da
9 je ustanovljeno da su pratili pojedina lica albanske nacionalnosti koji navodno
10 saraduju sa... sa Srbijom, a posle se... posle su ta lica nađena ubijena. Dakle
11 očigledno se radi o nečemu drugom, a ne o sindikalnoj organizaciji, što je
12 pokušao da utvrdi gospodin Nice, a to nema veze sa postupkom sa zatvorenicima.

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] U redu, gospodine Miloševiću.

14 G. MILOŠEVIĆ:

15 P: E, sada mi recite, gospođo Marinković - dakle ovo je bio ilegalni...
16 ilegalno Ministarstvo unutrašnjih poslova kosovskih separatista - da li Vam je
17 poznato da je bilo organizovano paralelno školstvo, paralelno zdravstvo, dakle
18 druge paralelne institucije, političke paralelne institucije? Da li Vam je sve
19 to poznato?

20 O: Da.

21 P: Da li je organizovanje paralelnog školstva, zdravstva ili bilo kakve
22 druge, kako bih rekao, neagresivne aktivnosti, bio bilo kada predmet progona od
23 strane sudskih organa ili policije?

24 O: Ne.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, neću dozvoliti
2 da se i dalje postavljaju ovakva pitanja. Pređite na neku drugu temu.

3 OPTUŽENI: Dobro.

4 G. MILOŠEVIĆ:

5 P: Gospođo Marinković, juče je gospodin Nice dao i jedan dokument, a
6 ovde je pismo srpskoj javnosti koje je uputio jedan veliki broj ljudi. Ima tu i
7 devet tačaka zahteva uz to pismo koje počinje: "Poštovana gospodo," itd.

8 OPTUŽENI: Ja vama želim da skrenem pažnju, gospodo, ovaj prevod na
9 engleski koji imate uz ovaj srpski tekst nije prevod tog teksta.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, to smo čuli.

11 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam juče jasno rekao da se ne
12 radi o prevodu novinskog članka, dakle, ustvari, kopija zahteva koji je
13 objavljena u novinama i u kome se nalazi onih devet tačaka.

14 Ja sam to jasno tada rekao, budući da je svedokinja negirala bilo kakvo
15 znanje o toj peticiji, pa nisam hteo dalje da ispitujem o tome. Međutim kasnije,
16 na osnovu njenih odgovora, je ispalo da ona, ustvari, se dobro seća te peticije.
17 I ukoliko optuženi želi time da se bavi, u redu, ali ja se sećam da je ona
18 tvrdila da se ne seća te peticije i onda sam ja rešio da se time pozabavim s
19 nekim drugim svedokom. No optuženi sada, ustvari, troši vreme, osim ukoliko ne
20 želi da se ona bavi ovom peticijom, i onda ću ja biti sretan da predočim i
21 prevod dakle peticije i onih devet tačaka, budući da postoji engleski prevod tog

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 teksta koji je objavljen u jednim drugim novinama.

2 [Sudije većaju]

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, šta Vi,
4 ustvari, želite sada da pokažete? Gospodin Nice se nije oslanjao na ovaj
5 dokument. Dakle šta sad proizilazi iz toga, budući da Vi sada morate da nas
6 ubedite da pitanje koje Vi želite da postavite na neki način proizilazi iz svega
7 toga?

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Samo trenutak, jedan.

9 [Sudije većaju]

10 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, Vi niste tražili da
11 se ovaj dokument uvrsti u dokazni spis?

12 G. NICE: [simultani prevod] Ne, nisam, jer kao što sam rekao, ja sam bio
13 povukao taj dokument. A hteo sam da primetim, a, evo, to sam već i učinio pre
14 nekoliko trenutaka, a to je da se svedokinja, izgleda, setila toga malo kasnije.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, pređite na
16 neko drugo pitanje.

17 OPTUŽENI: /nečujno/ ... da vam skrenem još i pažnju na to da je
18 ovakav... da ovaj dokazni predmet koji je dat, srpski i engleski tekst su
19 potpuno različiti dokumenti.

20 Mogu li da nastavim, gospodine Robinson?

21 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Nisam shvatio ono šta ste upravo
22 sada rekli. Da li se radi o različitom dokumentu?

23 OPTUŽENI: Engleski...

24 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] U redu.

25 OPTUŽENI: ... prevod nekog članka iz "Borbe", a srpski tekst je pismo
26 objavljeno u "NIN-u". "NIN" nije pravio komentar, nego je objavio pismo. To su
27 dve različite stvari. /nečujno/

28 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Veću je jasno. Možete nastaviti.

29 OPTUŽENI: Dobro, ja time neću da se bavim jer gospodin Nice je rekao
30

1 da to i ne traži da uđe u dokazne predmete.

2 OPTUŽENI:

3 P: Gospođo Marinković, samo par stvari u vezi sa ovim izjavama koje smo
4 dobili juče, koje su uzete od nekolicine lica koja su, inače, dala ovlašćenim
5 službenim licima u vreme događaja u Račku /Rečak/. Nisam siguran da ću ići istim
6 redom, ali samo da kratko pređemo... Gospodin Nice je dao izjavu Emini Šemsija
7 /Emini Shemsi/, koji je u tabulatoru 47 i koji je rekao da su ga tukli bezbol
8 palicama. Da li se sećate toga?

9 O: Da, ovo juče na snimku što sam videla. /nečujno/

10 P: To je on izjavio. On je rekao da su ga... Dali... dali su ovde dva-
11 tri snimka. Ja... Sećate se da je gospodin Nice... a i on tvrdi da su ga tukli
12 bezbol palicama?

13 O: Da.

14 P: Da li ste, gospođo Marinković, ikada na Kosovu i Metohiji čuli da
15 bilo ko igra bezbol i da li ste ikad videli bezbol palicu na Kosovu i Metohiji?

16 O: Nisam. Ja i ne znam kako se... koja je to igra i kako se igra niti
17 sam videla tu palicu. Nisam imala... ne znam ni kako izgleda.

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Pa, Amerikanci će biti veoma
19 razočarani kad čuju ovo.

20 GĐA SVEDOK: Ne bavim se sportom. Ja kao žena imam drugih obaveza, nego
21 da se bavim sportom, a nisam imala prilike da putujem u Americi.

22 G. MILOŠEVIĆ:

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospođu Marinković, imate ovde i izjavu Muhadina Dželjadinija
2 /Muhadin Xheladini/ - da ja ne prelazim sada sve - koji kaže da nije želeo da
3 potpiše izjavu, ali je video krv u podbunu... podrumu, pa je preplašeno
4 prihvatio. Da li se sećate ko je uzeo izjavu od Đeljadinija? Mislím, organi kog
5 SUP-a su uzeli izjavu od Đeljadinija?

6 O: Ja sad nemam tu izjavu tu kod sebe, ali m... su to, ovaj, ovlašćena
7 lica, službena lica SUP-a Uroševac /Ferizaj/.

8 P: Jeste li bili kad u SUP-u Uroševac?

9 O: Pa, ja sam bila, ali...

10 P: Dobro. Da li ste, ako ste bili u SUP-u Uroševac, mogli da ustanovite
11 da li tamo postoje neke prostorije gde se tuku... tuku privedena lica?

12 O: Ne. Tamo gde sam ja bila i sačekala ekipu za uviđaj da bi krenuli na
13 uviđaj takvo nešto nisam videla.

14 P: Gospodin Nice je rekao da je poznato da je, u režimu koji je bio, da
15 su mučeni neki zatvorenici, itd. Da li Vam je poznato da li je posle 5. oktobra,
16 kad ja više nisam bio predsednik, bilo ko osim albanskih terorista pušten iz
17 zatvora, što je bio uhapšen kao politički zatvorenik ili bilo šta drugo? Da li
18 su imali bilo koga da puste iz zatvora - i jedno jedino lice?

19 O: Ja, koliko znam, Albanci su samo pušteni.

20 P: Jesu među njima bila i ova braća Mazreku, što su spalila one ljude u
21 Klečki /Klečke/?

22 O: Jeste.

23 P: Gospođu Marinković, gospodin Nice je rekao da sticajem okolnosti...
24 Da li se to odnosi na tabulator 52 - ne mogu sad tačno da se setim - ili koji
25 tabulator gde je jedan od službenih lica koja... koje uzima izjavu je Jašović,

26

27

28

29

30

1 je li tako?

2 O: Da.

3 P: I obavestio je da je on juče bio ovde...

4 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Koliko se ja sjećam je da je on u svim
5 slučajevima bio lice koje je razgovaralo i uzelo izjavu.

6 OPTUŽENI: Utoliko bolje, utoliko bolje. Ja ne mogu da se setim koji je
7 šta, a pogledaću tabulatore.

8 GĐA SVEDOK: Ali ja mislim da su dvojica službena lica uzimali izjave.

9 G. MILOŠEVIĆ:

10 P: Da, dvojica. Ali to lice je bilo juče svedok na... svedok Optužbe kod
11 *Limaja*, pa je tu, pa ćemo ga... pa ćemo ga pozvati.

12 E, sad mi recite, molim Vas, on je u izjavi rekao da on nije potpisao
13 svoju izjavu, dakle da to nije njegova izjava.

14 OPTUŽENI: Gospodine Robinson, ja tražim da se izvrši grafološka
15 ekspertiza jer na obe stvari... na obe... na oba papira postoji... postoji
16 rukopis ovoga Mustafe Afrima. Doduše na ovom... na ovoj poslednjoj izjavi od
17 prošle nedelje on je iskrivio na levu stranu, ali bez obzira na to svaki
18 grafolog će lako moći da utvrdi da li se radi o njegovom potpisu ili ne. Ovde je
19 sve osporavanje zasnovano na tome da to nije on potpisao, pa, molim Vas, da
20 naredite da se utvrdi da li je to njegov potpis na ovoj izjavi od... od 16.
21 janura 1999. godine ili nije. Ja nisam grafolog, ali je meni očigledno da je to
22 isti potpis.

23 [Sudije većaju]

24 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ukoliko Vi želite pozvati vještaka

25

26

27

28

29

30

1 za rukopis, to je apsolutno na Vama.

2 OPTUŽENI: Dobro. Onda ću to ostaviti na stranu.

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Nice, Vi ste jučer najavili
4 da ćete Vi to vjerovatno i ovako, i onako učiniti.

5 G. NICE: [simultani prevod] Da. Mi to, naravno, možemo učiniti.

6 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Bilo bi dobro kada bi se mogla
7 identificirati osoba koja može to vještačiti. Kada bi se optuženi obavijestio o
8 toj osobi, pa da se onda napravi samo jedna analiza. Bilo bi najbolje da se svi
9 složimo oko toga.

10 G. NICE: [simultani prevod] Ja ću, u svakom slučaju, željeti da se prvo
11 općenito razgovara o ovim dokaznim predmetima.

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Mi nismo eksperti za rukopis, ali i
13 sami možemo pogledati te potpise. To se često dešava u nekim pravnim sistemima.

14 Izvolite nastaviti, gospodine Miloševiću.

15 G. MILOŠEVIĆ:

16 P: E, sada ću da Vas pitam, gospođo Marinković, pošto se ovde kaže da su
17 oni njega potpisali, pretpostavljam, jer kaže da to nije njegov potpis,
18 pogledajte šta piše u izjavi. Kaže: "Pošto živim u selu Račak..." Je l' imate
19 izjavu kod sebe?

20 O: Nemam, nemam izjavu.

21 P: Nemate.

22 OPTUŽENI: Da li mogu da zamolim poslužitelja da dâ ovu izjavu - to je
23 tabulator 52 - svedokinji.

24 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Molim da se tabulator 52 preda
25 svjedokinji.

26 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li želite pogledati tabulator 52

27

28

29

30

1 ili izjavu koju je od tog svjedoka uzela Optužba?

2 OPTUŽENI: I jedno, i drugo, ali Optužba ima samo na engleskom, pa... Ja
3 imam ovu.. ovu izjavu na engleskom, a nema svrhe da je dajemo gospođi Marinković
4 pošto ona ne govori engleski.

5 G. MILOŠEVIĆ:

6 P: Gospođo Marinković, molim Vas, pogledajte... Ja ću Vam samo citirati
7 iz tačke 3... iz tačke 3 ove izjave, koju je uzeo neki od službenika gospodina
8 Nicea 3. aprila, znači, što bi se reklo, juče. U tački 3 kaže da je počeo da
9 viče, da urla na njega i da viče da je on član UČK. Da li je igde u ovoj izjavi
10 koju je on potpisao, a sada tvrdi da je nije potpisao, rečeno da je on član UČK?

11 O: Nije. Ja sam to juče odmah primetila.

12 P: E, sad pogledajte, molim Vas, izjavu, pošto je... pošto je ona
13 prilično konkretna. Ona nije opšta i ne... ne... ne odnosi se na neke... na neka
14 opšta pitanja. On kaže: "Pošto živim u selu Račak, poznato mi je, a i lično sam
15 video, da se podštab UČK u selu Račak nalazi u kući Mustafa Šučeri Sefa /Mustafa
16 Shuqeri Sefë/. Komandant podštaba je Biljaji Hasan Afet /Bilali Hasan Afet/, a
17 njegov zamenik je Šefćet Musliju /Shefqet Musliu/, oboje iz sela Račak."

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Koji je to paragraf?

19 OPTUŽENI: /nečujno/ početku izjave. Ovde i nema paragrafa, ali su...

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, kako glasi
21 pitanje koje želite postaviti?

22 G. MILOŠEVIĆ:

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Pitanje glasi: pošto je ovde naveden...navedeno mnogo konkretnih
2 činjenica, da li se može pretpostaviti da su službena lica koja su uzimala od
3 njega izjavu mogli da izmisle ove činjenice pa da ga teraju da potpiše? Potpuno
4 je neverovatno...

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, to nije
6 pravilno pitanje. Vi to dobro znate.

7 OPTUŽENI: Dobro.

8 G. MILOŠEVIĆ:

9 P: Gospođo Marinković, da li je... da li su činjenice prikupljene u vezi
10 sa, uopšte, stanjem u Račku podudarne sa ovim tvrdnjama: ko je komandant
11 podštaba, ko je njegov zamenik, šta je se od ovih raznih lica moglo da prikupi?

12 O: Pa, ove činjenice koje je ovaj građanin, Mustafa Afrim, izneo u
13 svojoj izjavi podudaraju se sa... i sa ostalim izjavama koje su uzeti vezano za
14 događaj u Račku, a dosta toga smo mi i materijalnih dokaza našli na terenu.

15 P: A da li su iz ovih tabulatora na koje se samo odnose izjave ovih
16 svedoka koji sad kažu da su ili dali od straha, ili ovaj kaže čak nije ni
17 potpisao, da to nije njegov potpis, vidi da se te izjave u mnogim stvarima
18 poklapaju, a u nekim stvarima ne poklapaju, zavisi od saznanja koje imaju...

19 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ne, gospodine Miloševiću, ne. To je
20 komentar, sugestivno pitanje.

21 G. MILOŠEVIĆ:

22 P: Gospođo Marinković, u drugom paragrafu njegove izjave kaže:
23 "Pripadnici OVK u selu Račak imaju punktove i to na mestima ispred mosta u s.

24

25

26

27

28

29

30

1 Račak, pored asfaltnog puta, s desne strane, u bivšoj prodavnici Mustafe Metuša
2 /Mustafa Metush/, na zvanom mestu Česta, na brdu iznad staračkog doma," itd.

3 Da li je to ono što se i utvrdilo tamo?

4 O: Jeste. Ovu činjenicu su veliki broj građana koji su saslušani
5 potvrdili ovu činjenicu i ovo je, to, na licu mesta tako i... to smo i videli,
6 zato što starački dom je i gađan. Starački dom je i gađan od strane terorista i
7 vidne su tragovi od projektila na... na tom objektu.

8 P: Dobro. Dakle on... oni... on ovde u svojoj izjavi kaže da su mu rekli
9 da je član UČK. U toj izjavi, njegovoj, od 1999. godine ne stoji da je... da je
10 član UČK. On pominje da su ga terali da dotakne neke žice.

11 Gospođo Marinković, pošto ste Vi istražni sudija, ako je reč o
12 električnom udaru, da li od... od toga, kako bih rekao, od te opekotine prilikom
13 električnog udara ostaje opekotina i ostaje ožiljak ili se on vremenom izgubi?

14 O: Pa, u... u datom trenutku od opekotine ostaje ožiljak...

15 G. NICE: [simultani prevod] Svjedokinja nema nikakvog iskustva sa
16 mučenjem, pa mi nije jasno kako ona može odgovarati na pitanja o
17 elektrošokovima?

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Slažem se.

19 Gospodine Miloševiću, gubite vrijeme.

20 GĐA SVEDOK: Pa, ne od elektrošokova. Ja iz prakse, kao običan građanin,
21 od opekotine... Više puta sam i ja imala te opekotine. Od opekotine bilo koje

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vrste ostaje trag. Inače, elektrošokove, nisu mi poznati.

2 G. MILOŠEVIĆ:

3 P: Pa, dobro, gospođu Marinković ...

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, postavite
5 pitanje.

6 G. MILOŠEVIĆ: Dobro.

7 P: Gospođu Marinković, da li Vam je poznato da je bilo koji organ
8 policije upotrebljavao neka sredstva za mučenje pritvorenika u ovom... Konkretno
9 Vas pitam, na primer, za nekakve elektrošokove, da upotrebimo izraz koji je
10 upotrebio gospodin Nice.

11 O: Meni nije poznato.

12 P: Da li ste ikada dobili bilo koju pritužbu bilo kog branioca nekog
13 osumnjičenog da su upotrebljeni neki elektrošokovi na njegovom braniocu?

14 O: Ne.

15 P: Ovo je beleška koja je napravljena u... u Uroševcu. To je više od dva
16 meseca pre početka rata. Ova osoba kaže, na kraju ovog trećeg paragrafa u... u
17 svojoj izjavi, da je jedan od ljudi koji je radio nešto... radio nešto na... na
18 kompjuteru, i konačno jedan od njih rekao: "Pusti ga da ide, on je dete." Dakle,
19 gospođu Marinković, rekli su: "Pusti ga da ide, on je dete." Da li je, s obzirom
20 da je reč o gradu u kome teče normalan život, dakle nije reč ni o kakvoj zabit, i
21 da je on, zaista, bio izložen nekim elektrošokovima, da li je on mogao bilo kome
22 od pravosudnih organa ili od organa vlasti, predsedniku opštine da se požali...

23 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ne, ne, gospodine Miloševiću.
24 Gospodine Miloševiću, ako nastavite na ovakav način, onda ćemo prekinuti Vaše
25 dodatno ispitivanje. Svjedokinja Vam ne može biti od velike pomoći u vezi s
26 time.

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 OPTUŽENI: Dobro...

2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ako Vi želite to pobijati, imate na
3 raspolaganju druge načine.

4 OPTUŽENI: Pa, ja ne pobijam. To pobija gospodin Nice svojim tvrdnjama i
5 svojim dokaznim predmetima.

6 G. MILOŠEVIĆ:

7 P: Gospodin Nice Vas je juče pitao, gospođo Marinković, u vezi sa
8 Račkom, da li ste Vi ispitivali stanovnike sela Račak kad ste došli u
9 Račak. Sećate li se tog pitanja?

10 O: Da.

11 P: Da li je u selu Račak, kad ste Vi došli, kad ste konačno uspjeli 18-
12 og, kako ste nam objasnili, u više pokušaja - prvo ste 15-og pa su pucali, pa
13 ste se povukli, pa sutradan, nisu Vam dali da pridete dok je tamo bio Walker, pa
14 ste se opet povukli, itd. - 18-og, da li je tamo bilo nekih
15 građana koje ste Vi mogli nešto da pitate?

16 O: Ne, nije bilo nikoga. Selo je bilo pusto i prazno.

17 P: Znači osim tih 40 leševa koje ste zatekli u džamiji, nije bilo ni
18 žive duše na licu mesta?

19 O: Da.

20 P: Je li to ono što Vi tvrdite?

21 O: Da.

22 P: Vi ste obišli tada celu okolinu Račka, je li tako, gospođo
23 Marinković?

24 O: Da.

25 P: I napravili ste zabeležku o rovovima, čaurama, bunkeru, itd. Da li je
26 bilo bilo kakvih leševa osim leševa koje ste zatekli u džamiji?

27

28

29

30

1 O: Ne.

2 P: Da li je iko pomenuo... S Vama su bili i predstavnici OEBS-a, je l'
3 tako?

4 O: Da.

5 P: Da li je iko pomenuo da postoje još neki leševi?

6 O: Ne. Vezano za ovo, ja mogu da kažem da sam i posle toga, kad je
7 trebalo da se leševi predaju porodicama, više puta imala razgovore i kontakte sa
8 meštanima i predstavnika džamije i u Račak, i u Štimlju /Shtime/, sa
9 predstavnicima Verifikacione misije koji su bili zaduženi za Štimlje i Uroševac.
10 Sastajali smo se i dogovarali oko preuzimanja leševa.

11 Za sve te dane kada sam dol... odlazila u Štimlje, niko od građana koji
12 je sa mnom bio u kontakt nije pomenuo bilo šta nešto novo, da je bio očevidac i
13 da mi je bilo šta predočio, a imao je mogućnost zato što smo satima razgovarali
14 s njima, a posle toga su i predstavnici porodica došli u Prištini da preuzmu
15 leševe. Znači toliko mogućnosti su imali. Ako su imali nešto novo ili nešto da
16 kažu, da su imali mogućnosti na više načina i kod više institucija da do..., od
17 mene pa do predstavnika ostalih... ostalih, i OSCE-a, i... i predstavnika
18 džamije, i predstavnika u Štimlje.

19 Ja za to imam službenu belešku sa svim njima što sam kontaktirala danima
20 i navedene su sva ta lica sa kojima sam ja imala kontakt.

21 P: Dobro. A recite...

22 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Samo da se vratimo nakratko na
23 pitanje koje Vam je postavio gospodin Milošević, a to: da li je bilo ljudi u
24 selu kad ste tamo otišli 19-oga, ljudi koje bi mogli pitati?

25

26

27

28

29

30

1 Vi ste rekli 18-og? Da, 18-og. I Vi ste rekli da tamo nije bilo ljudi
2 kojima ste mogli postaviti pitanja. Ja sam shvatio da ste Vi rekli da čak ako
3 tamo jest bilo ljudi, da Vi, u skladu sa postupkom, ne biste imali ovlaštenja da
4 te ljude ispitujete. Da li je to tačno?

5 GĐA SVEDOK: Jeste, al' sam ja mogla samo da evidentiram njihova imena,
6 pa da to predočim tužiocu.

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala. Izvolite, gospodine
8 Miloševiću.

9 G. MILOŠEVIĆ:

10 P: Gospođo Marinković, Vi ste u svom glavnom ispitivanju ukazali na
11 nepoklapanje imena lica koja su poginula u Račku sa imenima koje su navedene
12 ovde u spisima gospodina Nicea. Gospodin Nice je juče Vas pitao, sugerišući da
13 Albanci često menjaju imena, da li nepoklapanje može da proizađe iz neke... iz
14 neke promene nečijeg imena ili je... ili Vi ostajete pri tome da se ta imena ne
15 poklapaju, ono što ste rekli u glavnom ispitivanju?

16 O: Da, da se ne poklapaju ova imena koja su navedena u optužnici i u mom
17 spisku. Postoji razlika.

18 P: Dobro. Sad ću da Vas pitam samo sasvim kratko nekoliko stvari u vezi
19 sa pitanjima gospodina Nicea koji su se odnosili na zatvor u Dubravi /Dubravě/.
20 Dakle Vi ste službeno imali veze sa onim što je bilo na Vašoj teritoriji, je l'
21 tako, gospođo Marinković?

22 O: Da.

23 P: Kad su lica iz zatvora Dubrava prebačene na Vašu teritoriju, opština
24 Lipljan /Lipjan/, što je nadležnost Okružnog suda u Prištini, i onda ste išli da

25

26

27

28

29

30

1 izvršite uviđaj. Imali smo sve to u dokaznim predmetima: ljudi koji su
2 preminuli. Da li Vam je poznato koliko je zatvorenika i pritvorenika iz zatvora
3 Dubrava prebačena u Lipljan ili neke druge zatvore?

4 O: Ja ne znam tačan broj, već znam da je veliki broj prebačeno, i što su
5 bili povređeni, i oni koji su bili... koji nisu bili povređeni, znači svi
6 pritvorenici iz Istoka /Istog/ su prebačeni u Lipljanu zato što je Dubrava...
7 zatvor Dubrava je bila skroz porušena i nije bilo uslova da se tamo više ostane.

8 P: Dobro. Kad kažete "veliki broj", koliki broj taj veliki broj? Evo,
9 koji je to red veličina? Ja razumem da Vi ne znate sad tačan broj, ali koji je
10 to red veličina? Veliki broj, ili to 100, ili 200, ili 500, ili koliko
11 zatvorenika, otprilike?

12 O: Pa, da Vam kažem, ne mogu sad da preciziram, ali negde do stotinak
13 njih sigurno. Sad da li je manje ili više, to ne mogu da preciziram.

14 P: Dobro. Nadam se da ćemo to moći da ustanovimo. Ovde u prilogu 1 na
15 strani 50...

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospođo Marinković, sa koliko ste Vi
17 njih razgovarali od tih stotinjak?

18 GĐA SVEDOK: Ja nisam sa njih... sa njima razgovarala zato što taj dan,
19 ja kada sam bila, ljudi su bili u šoku od stresa i bila im je ukaž...ukazivana
20 lekarska pomoć. Ali smo se posle dogovorili sa upravom zatvora, sa zaposlenima u
21 zatvoru, da sa tim licima, kad se malo oporave, posle nekoliko dana, oni koji
22 nisu bili prebačeni u bolnici, nego su ostali u prostorijama zatvora Lipljan, da
23 sa tim ljudima obave razgovor i da... da... da saznaju šta se tamo desilo u
24 Dubravi.

25

26

27

28

29

30

1 Tako da sam ja kasnije, posle toga, i dobila informaciju da je obavljen
2 razgovor sa jedan broj pritvorenika.

3 G. MILOŠEVIĆ:

4 P: Jeste li imali prilike da vidite izjave tih, evo, sad što kažete,
5 pitao Vas je gospodin Kwon da li ste Vi... Vi niste obavili razgovore, a jeste
6 li imali izjave tih pritvorenika, šta se dogodilo?

7 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, pitam se mnogo toga u vezi s
8 ovime. Ja sam moja pitanja ograničio zbog toga jer nije bilo vremena. Ograničili
9 smo se samo na to da je ona potvrdila da je to materijal njenog kolege. Možemo
10 pogledati transkript da tačno vidimo. Vidimo da je bilo samo nekoliko pitanja u
11 vezi sa problemima sa datumima i u vezi s tim šta je rekao njen kolega. No meni
12 se čini da ovo nije sada prikladan način postavljanja pitanja. Ja sam potvrdio
13 da ona nije razgovarala sa tri očevidca... tri preživjela očevidca na koje se
14 oslanjala Optužba i stvari sam ostavio na tome. I meni se čini da tu sad nema
15 puno mesta za dodatno ispitivanje.

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, ona je potvrdila da joj nisu dobro
17 poznata događanja od 23-og i 24-og.

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite nastaviti. Postavite drugo
19 pitanje, gospodine Miloševiću.

20 OPTUŽENI: Hvala, gospodine Robinson, ali upravo sledeći ovo što je...
21 Ona nije razgovarala i ona je to objasnila, ali je rekla juče u unakrsnom
22 ispitivanju da su uzimane izjave od tih ljudi.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOŠEVIĆ:

2 P: Dakle, da li nešto znate o tim izjavama, gospođo Marinković?

3 O: Ja, vezano za te izjave, znam, zato što sad ovo... u međuvremenu ovu
4 pauzu koju sam... iskoristila sam da u sudskim spisima proverim sa tim izjavama
5 da li su u sudu i da li ih imamo, i ja, evo, pronašla sam izjave, fotokopirala,
6 ali pošto nisam u kontaktu sa Odbranom i sa savetnicima gospodina Miloševića, ja
7 izjave imam tu i mogu da ponudim Sudskom veću radi razjašnjenja situacije i sve
8 ono šta se desilo u Dubravi. Zato što pritvorenici koji su bili u Istoku i koji
9 su bili i povređeni i ranjeni, svojeručno su pisali i opisali događaje u zatvoru
10 Dubrava: kako je vršeno, od kada je krenulo bombardovanje, kako je bombardovano,
11 kako su projektili NATO avione gađali, šta je sve povređeno i gađano, i ako Veće
12 smatra da će mu to poslužiti kao dokaz da bi shvatio i razjasnio situaciju u
13 Dubravi, ja mogu da ih priložim kao dokaz sada.

14 [Sudije većaju]

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Nice, Vi ste rekli da je
16 tužilac koji je vodio tu istragu na popisu svjedoka po 65ter, popisu svjedoka
17 optuženog?

18 G. NICE: [simultani prevod] Da, mislim da sam to rekao. Mislim da smo to
19 provjerili. Mislim da on jeste na tom popisu. Upravo sada pokušavam pronaći u
20 jučerašnjem transkriptu. Ako svjedokinja kaže da je govorila o tome da su uzete
21 neke izjave, ja to neću onda osporavati, ali ipak bi to želio proveriti. No čak
22 i ukoliko ona to jest spomenula kao odgovor na moja ograničena pitanja, to ne
23 znači da te izjave ulaze u spis.

24 Ja te izjave nisam vidio. Možda te izjave pokreću ista, a možda i

25

26

27

28

29

30

1 različita pitanja od onih pitanja koja sam ja pokrenuo na osnovu tri izjave koje
2 smo pogledali tokom pauze. Prema tome to su dva ili tri temelja na osnovu kojih
3 ja pozivam Vijeće da ne uvrsti taj materijal u spis.

4 A ako to bude uvršteno, ja ću onda morati zatražiti dopuštenje da ovu
5 svjedokinju unakrsno ispitam u vezi s tim, jer ja nisam imao mogućnosti da se
6 time bavim.

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, Vi biste onda na to imali pravo.
8 Gospodine Kay?

9 G. KAY: [simultani prevod] Evo, ja upravo tražim u našem transkriptu što je
10 tačno rečeno i pronašao sam pasus gde gospodin Nice, postavljajući pitanje
11 svjedokinji, kaže: "Još nekoliko stvari. Kad je riječ o zatvoru u Dubravi, Vi
12 niste razgovarali sa nijednim od preživjelih osim onih za koje ste rekli da su
13 ozlijeđeni i premješteni na drugo mesto? Znači niste s nikim drugim
14 razgovarali?" Odgovor: "Ne." Pitanje: "Čekajte, niste čekali da završim moje
15 pitanje. Budući da je ozlijeđen veliki broj ljudi... /?Odgovor:/ "Ljudi su
16 premješteni. Imala sam mogućnost da ih razumijem, ali nisam uspjela razgovarati
17 sa njime.

18 Dogovorili smo se sa zatvorskim vlastima da ćemo sa njima razgovarati
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kako bi oni mogli reći što se dogodilo dok su bili u zatvoru u Dubravi."

2 I onda: "Vi ste dali izveštaj Vašeg kolege, kog smo pogledali kad smo
3 posljednji puta bili ovde." Tu se radi o tome da on nije razgovarao sa nekim od
4 preživjelih koji su bili pred ovim Sudom. U odgovoru ona kaže: "Ja ne znam gde
5 su ti ljudi bili."

6 Prema tome jasno je da su neke izjave uzete u okviru istrage i to sada
7 ova svjedokinja nudi Sudu u ovom trenutku i to proizlazi iz unakrsnog
8 ispitivanja gospodina Nicea.

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ali to bi se moglo uvrstiti kasnije.

10 G. KAY: [simultani prevod] To sada se može označiti za identifikaciju,
11 kao što smo radili i prilikom izvođenja dokaza Optužbe. Sjećate se? Tada su neki
12 dokumenti doneseni, označeni za identifikaciju, a onda ih je kasnije uvrštavao
13 prikladniji svjedok.

14 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, mislim da je to prikladan način
15 postupanja.

16 G. NICE: [simultani prevod] Molim da i mene saslušate o tome. Evo, ja
17 sam to sada i sam pronašao. Dakle, ja sam nju konkretno pitao: "Vi niste s nikim
18 drugim razgovarali?" Ona je odgovorila: "Ne." A onda je još rekla i: "Mi smo se
19 dogovorili sa zatvorskim vlastima da razgovaramo sa tim ljudima."

20 Prema tome ona ovde ne kaže kakav je to postupak bio, što se dogodilo, i
21 zatim smo prešli na drugu temu. Da je ona nešto rekla o tome da je uzela izjave,
22 onda bih je ja u tom trenutku nešto i pitao.

23 Ja, zaista, moram inzistirati na tome da se u jednom trenutku ovo vrlo
24
25
26
27
28
29
30

1 opširno dodatno ispitivanje mora završiti i mora se reći da je ovo još jedan
2 pokušaj da optuženi prilikom dodatnog ispitivanja pokušava uvrstiti materijal za
3 koji ja nisam znao i nisam ga mogao obraditi. I ja nešto od toga nisam obrađivao
4 zato jer sam donio svjesnu odluku o tome da moram ekonomski koristiti moje
5 vrijeme. Prema tome, to je stvar kojom se ja ranije ne bih ni bavio budući da
6 nije spomenuta prilikom glavnog ispitivanja.

7 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Nice, ako se to sada označi
8 za identifikaciju, ako se ne postave nikakva druga pitanja osim toga da se
9 potvrdi da su to te izjave i otkuda su te izjave došle, Vi onda imate prednost
10 da njih imate u rukama, a ne da se samo nadate da će te izjave jednog dana doći
11 s jednim svedokom. Isto tako, tu je i dodatna prednost, koja se sastoji u tome
12 da te izjave neće ući u spis osim ukoliko ne dođe svedok koji će nam reći kako
13 su one uzete.

14 G. NICE: [simultani prevod] Da, to je tačno. Ja prihvaćam da je ovo
15 sasvim praktično, ovo što Vi kažete. Dakle ja samo mislim da je to, ipak,
16 trebalo drugačije obraditi, prema tome zahvalan sam.

17 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] U redu. To ćemo označiti za
18 identifikaciju, a Vi onda, gospodine Miloševiću, te izjave možete kasnije
19 uvrstiti u spis putem odgovarajućeg svedoka.

20 G. MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, radi zapisnika, gospodin Nice je
21 objasnio da on nije znao za te izjave pa nije mogao da ih uzme u obzir.
22 Pretpostavljam da ste iz izjave svedokinje mogli i sami da čujete da ni ja nisam

23
24
25
26
27
28
29
30

1 znao za te izjave jer ih je svedokinja naknadno pronašla. Prema tome ni ja ne
2 znam šta piše u tim izjavama. Ja sam želeo da je pitam da pročita imena i da
3 pročita šta piše u izjavama, ali ako Vi smatrate da to treba uvesti na neki
4 drugi način, biće uvedeno. Nema spora.

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, gospodine Miloševiću, to je naša
6 odluka. A sada idemo na pauzu.

7 G. MILOŠEVIĆ: /nečujno/ ...Gospodine Robinson, da li će ovaj svedok koga
8 je pomenuo gospodin Nice u vezi sa ovim tabulatorom 52 moći sada da se pojavi
9 ili ne, jer ja ne bih želeo da zadržavam svedokinju. Ja nemam više pitanja za
10 svedokinju Marinković.

11 [Sudije većaju]

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, da li će ta
13 osoba doći ovamo kao svjedok ne utječe na gospođu Marinković. Ako ste završili
14 sa Vašim dodatnim ispitivanjem, što biste i trebali, onda ona može ići.
15 Dozvolite mi da završim. Meni sada nije jasno da li će ta osoba moći sada odmah
16 doći nakon gospođe Marinković. Mislim da to nije slučaj. Morate prvo s tim
17 čovjekom razgovarati ako želite pozvati njega kao svjedoka. Morate raditi putem
18 oficira za vezu i to organizirati.

19 Prema tome, kao što sam već rekao, sada ćemo dati pauzu od 20 minuta.
20 Tokom te pauze Vi možete to prodiskutirati i, ukoliko tu osobu želite pozvati
21 kao svedoka, onda on može da dođe ovamo što je moguće ranije.

22 OPTUŽENI: Gospodine Robinson, imao sam još jedno pitanje, samo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kratko, da ne bih zadržavao svedokinju posle pauze. Mogu li još jedno to pitanje
2 da postavim?

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da.

4 G. MILOŠEVIĆ:

5 P: Gospođo Marinković, u prilogu 1 na strani 57 optužnice navedena su
6 lica u... piše: "Lica ubijena u zatvoru u Dubravi, čija su imena poznata," i
7 onda je tu 26 lica. Da li je Vama poznato koliko je lica stradalo prilikom
8 bombardovanja zatvora Dubrava?

9 O: Samo da vidim stranicu...

10 G. NICE: [simultani prevod] To ne proizlazi iz mog ispitivanja. Ja uopće
11 nisam postavljao pitanja o toj temi. I ako ja nisam o tome pitao pitanja, on o
12 tome ne može postavljati pitanja u dodatnom ispitivanju. Da je o toj temi
13 govoreno prilikom glavnog ispitivanja, onda bi ja možda drugačije unakrsno
14 ispitivao.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da. Gospođo Marinković, time je Vaše
16 svedočenje završeno. Hvala Vam što ste došli svjedočiti na Međunarodni sud. Sada
17 idemo na pauzu od 20 minuta, i Vi također možete ići kući.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

19 [Svedok se povlači]

20 ... Početak pauze u 10.38h

21 ... Sednica nastavljena u 11.06h

22 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

23 Izvolite sestti.

24 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, u vezi sa
25 prihvatljivosti dokaznih predmeta...

26 G. NICE: [simultani prevod] Pre nego što pređem na dokumente koje bih ja
27 hteo da ponudim u spis, hteo bih da zamolim Veće da obrati pažnju na sve dokazne
28 predmete na kojima se nalazi ime Dragana Jašovića. Daću vam brojeve

29

30

1 uskoro, no mislim da ti dokumenti ne bi trebali da budu dokazni predmeti u ovom
2 spisu. Ja sam zaboravio ukupan broj, ali radi se o tabulatorima 46, D29 -
3 tabulator 46, tabulator 47, 48, 50, 51, 52 i tabulator 54.

4 Moj zahtev se temelji na sledećim osnovama: da bi se prihvatilo kao
5 informacija iz druge ruke - ovim smo se već ranije bavili, ali ponoviću -
6 materijal mora da bude pouzdan, dakle mora da postoje indicije pouzdanosti, a
7 Veće, naravno, treba da ima na umu, mada to nije odlučujuće, ali moramo da imamo
8 takođe na umu i pravilo 95, koje isključuje određene dokumente ukoliko postoji
9 sumnja u vezi njihove pouzdanosti, ili ukoliko postoji sumnja u vezi sa
10 autentičnošću, ili ukoliko se šteti integritetu postupka.

11 A imajući na umu kratak istorijat u vezi sa prethodnim dokumentima:
12 razgovori sa gospodinom Andrićem su bili predloženi i prihvaćeni, a zatim smo
13 imali video snimak na kom se vidi jedna od tih osoba koji objašnjava i koji
14 negira sadržaj. To je bilo odbačeno. Tokom svedočenja Lituchyja imali smo jedan
15 intervju koji je bio prihvaćen kao izjava. To je bilo prihvaćeno kao dokazni
16 predmet Tužilaštva.

17 A imamo sad slučaj ovog poslednjeg svedoka. Ako pogledamo ova dva
18 slučaja, dakle Andrića, ako imamo osobu na koju optuženi se oslanja, dakle imamo
19 osobu koju je intervjuisao novinar, a ne svedok. Kod Lituchyija reči osobe na
20 koje se želelo osloniti su, ustvari, reči osobe koju je intervjuisao Lituchy. A

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 u ovom poslednjem slučaju optuženi se ne oslanja na reči dakle nekog svedoka s
2 kojim je obavljen razgovor i to ne u prisustvu svedoka, već na nekog drugog,
3 kome je jednostavno dostavljen taj dokument.

4 Dakle, ponovo imamo slučaj da i kod Andrića, i kod Lituchyja se radi o
5 dokumentima koji su donekle bili sporedni. Međutim ovaj materijal nije sporedan
6 uopšte, budući da se radi o tome da je bitno da su svi članovi bili članovi UČK
7 i to bi imalo moguće posledice za tačku optužnice, budući da moramo imati na umu
8 značaj događaja u Račku i čitav taj istorijat.

9 Pre nego što zaboravim, hteo bih da skrenem pažnju Veću na sledeće. Vi
10 ćete se verovatno setiti da neki od dokaza na koje smo se mi oslanjali je to,
11 ustvari, da neki ljudi koji su bili ubijeni u Račku nisu bili članovi OVK.
12 Radilo se o svedoku Šukri Buja /Shukri Buja/. On je takođe bio svedok u predmetu
13 *Limaj*. Svedočio je o nekim drugim pitanjima, dakle ne o Račku. Njega je pozvalo
14 Tužilaštvo, međutim onda je on tokom svedočenja počeo neprijateljski da se
15 ponaša prema Optužbi i zato smo mi i bili podneli obaveštenje u skladu sa
16 pravilom 68. Dakle jednostavno sam hteo da i to imate na umu.

17 A sada ću da se vratim na ono glavno. Stav Tužilaštva u vezi sa svim
18 ovim kategorijama izjava je da oni ne treba da budu uvršteni, a u protivnom,
19 ukoliko budu prihvaćeni, onda suprotan dokazni materijal bi takođe trebao da se
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prihvati čisto kako bi se procenila vrednost istinitosti sadržaja. Naš stav je,
2 kada se ovakav materijal predoči, dakle pogotovo materijal preko ovog poslednjeg
3 svedoka, radi istinitosti sadržaja, po našem mišljenju, pravilna procedura bi
4 bila ta da osoba na koju optuženi želi da se osloni, da ta osoba bude na
5 raspolaganju i da, kada govorimo o tabulatorima iz dokaznog predmeta D290, Vi
6 znate da je moj kolega gospodin Saxon i da je istražitelj Jonathan Sutch... da
7 su otišli na lice mesta. To je trebalo da bude njihov praznik, ali ipak su
8 radili.

9 Isto tako moram vam reći još jednu stvar. Oni su preduzeli pažljive
10 korake da ne dođe do kontaminacije svjedoka, i isto tako rekli su mi da, kad su
11 stupili u kontakt sa svjedocima i kad im je rečeno što je tema njihovog
12 interesa, da su veoma rano, bez ikakvog nutkanja, svjedoci objasnili ono što je
13 zatim zabilježeno tokom razgovora koji je snimljen na video traku i u sažecima
14 potpisanih pismenih izjava koje imate.

15 Ukratko, ako pogledate dokazne predmete Obrane, naš je stav sljedeći:
16 ako imate dvije izjave od iste osobe, u jednoj se kaže jedna stvar, a u drugoj
17 se kaže nešto suprotno, onda je sasvim nemoguće, ako ne postoji još nešto više,
18 da se opredijelite za jednu od izjava i reći: "Ta je izjava pouzdana." Taj se
19 princip odnosi i na nas, i na Obranu, odnosno na optuženoga. Dakle zato je naš

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 stav da ove izjave o jednom važnom pitanju, onako kako ih optuženi želi uvrstiti
2 u spis, u svjetlu materijala koju smo vam mi sada dostavili prije završetka
3 svjedočenja prethodnog svjedoka, da se taj materijal ne može kvalificirati kao
4 pouzdani dokaz i da zbog toga ne smije biti uvršten u spis.

5 A ako se to bude uvrstilo u spis, onda će posljedice biti iste kao i
6 posljedice do kojih dolazi kada Optužba uvrštava iskaze iz druge ruke, kad samo
7 izvodi dokaze. To je kontraargument izrečen protiv nas. Međutim situacija je
8 različita, uz dužno poštovanje.

9 Prvo, iskazi iz druge ruke na koji se Optužba oslanjala prilikom
10 izvođenja svojih dokaza su bili drugačiji. Prvo, mi smo imali odgovornost i
11 ispunili svoju dužnost da pokažemo da su oni pouzdani, u svakom slučaju, i kada
12 su optuženi ili moj uvaženi kolega gospodin Kay kao *amicus* ponekad jednostavno
13 napravili koncesiju i prihvatili da se takav materijal uvrsti.

14 Prema tome prilikom izvođenja dokaza Optužbe mi smo ispunili test
15 pouzdanosti prije nego što se takav materijal uvrstio.

16 Međutim ovdje, po našem mišljenju, optuženi nije učinio ništa da bi vas
17 uvjerio da je ovaj materijal u dovoljnom stupnju pouzdan. Prema tome kada bismo
18 to uvrstili u spis, onda bismo imali te izjave i slične izjave - ako se također

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 budu uvrštavale - sa sljedećom neobičnom, ako ne i bizarnom, posljedicom: ako je
2 optuženi u stanju pozvati svjedoka poput posljednje svjedokinje, koja može onda
3 ovdje dati izjavu koju je dobila od trećeg lica, ja gotovo da ne mogu
4 postavljati pitanja ovom svjedoku. Dapače, ja sam skoro spriječen da je
5 ispitujem jučer o izjavama i protuizjavama koje sam joj ja donio.

6 Ako onda ove njezine izjave uđu u spis, dolazi do dvije neobične
7 posljedice. Prvo, ako se radi o ključnom, kritičnom, važnom pitanju, ja onda
8 moram poduzeti korake da pozovem svoje svjedoke. I točno, ja mogu pozvati ovu
9 trojicu ljudi koji su nam dali izjave prošlog vikenda. Prema tome, ukoliko osoba
10 koja želi se osloniti na njihov iskaz i njih ne pozove, a ja ću ih onda pozvati.
11 Međutim to onda znači da isto tako optuženi automatski dobiva dodatno vrijeme za
12 svoju obranu. Dapače, čak bi se moglo reći da ukoliko se odluči da su ove izjave
13 prihvatljive, onda bi trebalo reći da ostatak njegovih dokaza, kad je to moguće,
14 može dati u obliku pismenih iskaza, jer onda se meni kaže: "Vi možete pozvati
15 svog svjedoka," a onda će tog svjedoka optuženi moći unakrsno ispitati. Meni se
16 čini da smo sada gotovo se našli u toj vrlo neugodnoj situaciji. Prema tome zato
17 vas molim da veoma pažljivo razmotrite situaciju s ovim dokaznim predmetima.

18 Kad je pak riječ o pouzdanosti, imate tri izjave. I, naravno, kad je
19 riječ o okolnostima uzimanja izjava, mogu samo reći ono što su mi objasnili

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 gospodin Saxon i gospodin Sutch, a nadam se da ćete vi to prihvatiti. Međutim mi
2 također imamo i druge materijale koji ukazuju na nepouzdanost. Pozivam vas da,
3 bez da odlučujete o uvrstivosti... prihvatljivosti dokumenta, pogledate
4 *Spotlight* broj 16. Dopustite mi da vam nešto kažem, što se nadam da je jasno, a
5 možda i nije sasvim jasno.

6 Sud - i ja razumijem zašto - je sklon tome da sucu ili policajcu koji
7 dolazi iz bivše Jugoslavije dade isti nivo pouzdanosti koji bi takvi ljudi u
8 nekim drugim zemljama mogli imati. Međutim Optužba tvrdi, u vezi s ovom općom
9 temom, da je policijski i pravosudni sistem djelovao kao produžena ruka politike
10 i da se zbog toga taj sistem mora gledati u tom svjetlu i da mu zbog toga ne
11 treba previše izlaziti u susret, da se tako izrazim. Mislím da postoji, ako ne
12 zabrinutost, a onda jedna zanimljivost kad se pogleda u kolikoj mjeri ovaj Sud,
13 nastojeći da bude super fer prema optuženom, isključuje potencijalno nepouzdan
14 izjave istražitelja koji ovdje rade u skladu sa najvišim standardima
15 istraživanja o ljudskim pravima, a možda se može misliti da su oni malo
16 pristrani zato jer rade za Tužilaštvo, a, s druge strane, spreman je uvrstiti
17 materijal koji dolazi od ovog čovjeka, Jašovića, protiv kojega postoje potpisane
18 izjave.

19 Prema tome...

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Prije nego što nastavite, mislim da
2 biste mi mogli pomoći da razumijem dio onoga što želite reći. Postoji puno
3 dokaza Optužbe o na primjer progonima, prisilnim premještanjima, itd., i to
4 dolazi iz izvještaja koji su sastavljeni tako da su autori izvještaja
5 razgovarali sa izbjeglicama. Pitanje pouzdanosti je tada bilo, pretpostavljam,
6 da li je to istinski dokumenat u smislu da li su ljudi zaista otišli na teren,
7 razgovarali i taj dokument sastavili na način na koji kažu da su ga sastavili, i
8 to onda tom materijalu daje izvjesnu kvalitetu na temelju koje se to može
9 uvrstiti u spis. Ja nisam shvatio da je pitanje pouzdanosti bilo da li su ljudi
10 koji su rekli te stvari autorima izvještaja bili dovoljno pouzdani. Ja sam
11 mislio dakle da je to nešto o čemu će Vijeće kasnije odlučivati.

12 Ovdje, na sličan način, ako vidite materijal koji je prikupio istražni
13 sudac, onda ja pretpostavljam da je pitanje pouzdanosti o kojoj se ovdje
14 raspravlja da li se istraga, zaista, odvijala na taj način, a ne da li su ljudi
15 mučeni ili tučeni kad su davali izjave. To je nešto o čemu će Vijeće kasnije
16 morati odlučivati. A meni se sada čini da Vi miješate te dvije stvari i od nas
17 tražite da odmah sada donesemo sud o kvaliteti tih dokaza prije nego što uopće
18 odlučimo da li ćemo to uvrstiti ili ne.

19 G. NICE: [simultani prevod] Nadam se da ne miješam te dvije stvari.
20 Odgovorit ću na Vaše pitanje na dva načina. Kada je Optužba uvrštavala i nudila
21 na uvrštenje materijale od *Human Rights Watcha*, od OEBS-a, itd., postojali su
22 mnogi dokazi sastavljača izvještaja o okolnostima pod kojima su uzete izjave i o

23
24
25
26
27
28
29
30

1 tome da su ljudi koji su uzimali izjave, osoblje tih organizacija, bili
2 nepristrani. Žao mi je što se tako nadugačko izražavam, ali dakle oni su rekli
3 da je njihovo osoblje bilo propisno obučeno da to radi i da je materijal
4 prikupilo na jedan zadovoljavajući način.

5 Dakle, da se sad nadovežem na potencijalnu razliku koju Vi pravite.
6 Možda se prilikom odlučivanja o prihvatljivosti tih materijala razmišljalo o oba
7 osnova pouzdanosti. Drugim riječima, stvari su bile pouzdane zato jer su
8 pripremljene na pouzdan način, ali i zato jer ukoliko imate stotine svjedoka...
9 dobro, ne svjedoka, stotine ljudi kojima se postavljaju pitanja i koji onda daju
10 sažete izvještaje o tome, da onda postoje dovoljne ukupne indicije i o
11 pouzdanosti sadržaja.

12 Dakle, koliko se ja sjećam, a trebalo bi sve to malo detaljnije
13 pogledati da vidimo da li smo mi tada razmišljali o ovoj razlici koju ste Vi
14 sada spomenuli, dakle ja mislim da smo mi tada imali obje stvari na umu.

15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Kada sada govorimo o pouzdanosti, govorimo o pouzdanosti na osnovu
2 sljedećega: ukoliko ne bude više dokaza o tome, Sud se može na te dokumente
3 osloniti zbog istinitosti njihovih sadržaja. Ja ću odmah reći da ukoliko ovaj
4 Sud kaže da ukoliko ovi dokumenti budu uvršteni, da će se Sud na njih oslanjati
5 samo ukoliko se pozovu još dodatni ljudi da o njima više svjedoči, onda će moj
6 zahtjev biti nepotreban. Ali mislim da optuženi želi da se ovi dokumenti uvrste
7 samo zato kako bi pokazali da su ljudi pronađeni u jaruzi i na drugim mjestima u
8 Račku bili borci OVK. On zato i želi da taj materijal uđe u spis i zato je taj
9 materijal potencijalno važan.

10 A sada da se vratim još na materijale koji će pokazati da dokumenti koje
11 je pripremio Dragan Jašović ne bi trebalo da budu uvršteni. Vi već imate one tri
12 izjave, ali pozivam vas da pogledate još i *Spotlight* broj 16. Dakle, ja sam već
13 rekao neke stvari o policijskom i pravosudnom sistemu, općenito govoreći.
14 Dozvolite mi da vam povrh toga još objasnim da ponekad u zemljama gdje
15 policijski i pravosudni sistem zauzimaju politizirane položaje, organizacije
16 koje imaju dovoljno hrabrosti da funkcioniraju u skladu sa prihvatljivim normama
17 ljudskih prava, da su takve organizacije neobično važni izvor informacija i
18 sasvim je vjerojatno da ću ja možda pozvati nekoga iz ove organizacije ukoliko
19 se to bude procijenilo potrebnim.

20 Pogledajte ovu organizaciju. Njoj su na čelu Srbi. Iz drugih dokumenata
21 možete vidjeti da je osoba koja stoji na čelu ove organizacije osoba koja se
22 bila spremna izložiti velikim osobnim rizicima da sačuva svoje visoke standarde.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Koji je položaj ovog dokumenta u ovoj
2 našoj debati, jer ja sam jučer tu zapisao da se ništa nije na osnovu ovog
3 dokumenta zaključivalo? Koji je status ovog dokumenta?

4 G. NICE: [simultani prevod] Ja vas sada pozivam da to razmotrite *de*
5 *novo*, kao da sam vam ovo sada prvi put donio u okviru iznošenja argumenata o
6 pouzdanosti Jašović materijala.

7 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ali kako to možete učiniti?

8 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, mogu i biću zahvalan ukoliko mi
9 dozvolite da nešto više o tome kažem, čak i ukoliko kasnije odlučite protiv
10 mene.

11 Ovaj dokument objavljen u februaru 1995. od strane sasvim respektabilne
12 organizacije za ljudska prava.

13 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ali to Vi tvrdite!

14 G. NICE: [simultani prevod] Da, to ja tvrdim, ali molim Vas lijepo,
15 pogledajte indeks i vidjet ćete poglavlje 3, točka 3. To je dokument iz februara
16 1995., strana 15 - da, mislim, strana 15 - da se tu govori o elektrošokovima u
17 policijskoj stanici u Uroševcu. Vi znate da je naša prethodna svjedokinja
18 ustvrdila da nikad nije čula nikakve pritužbe o bilo kakvoj vrsti mučenja. A ako
19 sada pogledate ovu vrlo dobro poznatu publikaciju, u kojoj vam ja dajem tek
20 jedan uzorak, vidjet ćete da ono što ovdje stoji, da je to napisano na osnovu

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 iskaza 195 ljudi sa kojima je razgovarano. I ako sada pogledate dno strane 15 i
2 stranu 16...

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ali Vi sada govorite o godini 1994. U
4 čemu je sad to relevantno za dokaze koje smo jučer slušali?

5 G. NICE: [simultani prevod] Pa, radi se o istoj policijskoj stanici, i
6 ukoliko budete dovoljno dobri da mi dopustite da objasnim, ovdje se vidi ne samo
7 sistematsko korištenje nasilja, nego se i ovdje vidi da jedan
8 osamnaestogodišnjak, u vezi s te iste policijske stanice, kaže...

9 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Nice, samo trenutak, molim
10 Vas.

11 [Sudije većaju]

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, možete nastaviti, a
13 saslušat ćemo i druge strane u vezi s ovim dokumentima.

14 G. NICE: [simultani prevod] U redu. Dakle ista policijska stanica godine
15 1994.-1995., strana 16. To je vrijeme u koje se vodilo policijsko suđenje o
16 kojem je govorila naša prethodna svjedokinja, a ono što je još važnije, radi se
17 o istoj policijskoj stanici u kojoj su vođeni razgovori i sa ona naša tri
18 svjedoka. Evo, ovdje možete vidjeti iskaz jednog mladog čovjeka kojeg su tukli i
19 puštali mu elektrošokove u toj policijskoj stanici, i to su radili policajci iz
20 te policijske stanice.

21 Dakle, ako je to javno objavljeni materijal, objavljen u ono vrijeme u
22 kojem su se dešavali i predmetni događaji, ili otprilike u ono vrijeme, i to

23

24

25

26

27

28

29

30

1 unutar jednog...

2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Koje godine je to bilo?

3 G. NICE: [simultani prevod] 1995. Dobro, sada ne želim čitati te grozne
4 detalje o elektrošokovima, ali dozvolite mi samo da vam spomenem nešto što stoji
5 na prethodnoj strani, odnosno na strani 14. Govori se o policijskoj brutalnosti
6 na pijaci u Uroševcu. I sada, da bismo radili brže, pogledajte što piše na prvoj
7 strani. Piše da je Fond za humanitarno pravo razgovarao sa 165 osoba koje su
8 imali osobno iskustvo sa politički ili nacionalno motiviranim pretresima ili
9 pritvaranjima. Velika većina njih opisala je također da su bili mučeni ili da je
10 tokom ispitivanja srpska policija na Kosovu prema njima postupala okrutno,
11 nehumano i ponižavajuće. U velikom broju tih slučajeva navodi o zlostavljanju
12 potvrđeni su medicinskim, liječničkim izvještajima koje su potpisali kako
13 albanski, tako i srpski liječnici. Nije bilo moguće detaljno proučiti sve
14 predmete za koje su saznali terenski istraživači Fonda. Prema tome detaljna
15 dokumentacija napravljena je samo u jednom relativno malom uzorku od velikog
16 broja zabilježenih slučajeva, itd., itd. To je dakle osnova na kojoj je
17 napravljen ovaj izvještaj.

18 Dakle, kao što sam rekao za ove svrhe, mislim da bi to trebalo tretirati
19 kao samostojeći materijal koji ulazi u raspravu *de novo*. Obrana nudi na
20 uvrštenje tabulator 46. Ja sam sada u stanju da kažem da imamo izjave trojice
21 svjedoka koje su suprotne i u kojima oni ne samo da niječu sadržaj izjave, nego
22 i kažu kako su te izjave uzete.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ja vam sada isto tako skrećem pažnju na druge javno objavljene
2 materijale koji sadrže navode o sistematskom obrascu korištenja nasilja prilikom
3 razgovora u policijskoj stanici, toj istoj policijskoj stanici. I sada se Vijeće
4 treba zapitati može li se Vijeće za potrebe uvrštenja ovog važnog materijala za
5 jedno važno pitanje u našem predmetu... da li postoje dovoljne indicije
6 pouzdanosti, i to u obje kategorije koje je spomenuo sudac Bonomy. Ja, uz dužno
7 poštovanje, kažem se da to nikako ne može reći. Drugim riječima, ovi se
8 dokumenti ne mogu uvrstiti kao potvrda istinitosti njihovog sadržaja.

9 Zato ja od Suda tražim da ponovo razmotri uvrštenje ovih dokaznih
10 predmeta i da odluči da se oni ne mogu uvrstiti u spis.

11 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Zaustavimo se sada ovdje na trenutak,
12 gospodine Nice. Vi sada od nas tražite da se složimo sa Vama da je pravosudni
13 sistem Srbije u to vrijeme bio dio politike?

14 G. NICE: [simultani prevod] Ja još od vas ne tražim da se s time
15 složite, ali sasvim jasno dajem do znanja kakav je stav Optužbe i zašto možda
16 može biti potrebno, kad se pozivaju ovakvi svjedoci, da se pitanja razmotre na
17 sve moguće načine u skladu sa pravilima o prihvatljivosti dokaza koji vladaju na
18 ovom Sudu.

19 Ja to spominjem zato jer će možda na umu Vijeća postojati pretpostavka
20 da se policijskom i pravosudnom sistemu mora dati više kredita nego onoliko
21 kredita koliko naši dokazi pokazuju da on zaslužuje. Prema tome ja samo od vas
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tražim da radite na temelju pretpostavke da niko ne može početi ovdje sa
2 specijalnim kreditom i, isto tako, moram vam reći da sam postavio neka početna
3 pitanja u kojima se pravi razlika između ovog svjedoka i drugih svjedoka, koji
4 su bili u ovom predmetu, i čiji se iskazi nisu mogli uvrstiti niti u pismenom,
5 niti u drugom obliku. Istražitelji za koje mi znamo i za koje je ona dobila
6 priliku da kaže bilo što loše o njima što znade, i ispalo je da se o njima ne
7 može ništa loše reći. A u vezi nje izneseni su brojni navodi, navodi advokata,
8 navodi u javnosti, i bilo bi čudno da svi ti navodi nisu baš ni na čemu
9 utemeljeni.

10 Prema tome sve što ja od vas tražim je da se ovdje ne da nikakav poseban
11 kredit tom policijskom i pravosudnom sistemu.

12 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ali Vi to još uvijek morate dokazati.

13 G. NICE: Ne, uz dužno poštovanje. Ovo Vijeće mora imati stvarno, realno
14 shvaćanje onoga što se dešavalo u bivšoj Jugoslaviji. I problem u vezi s time, i
15 to je vrlo realni problem, kad je riječ o Sudu koji može samo razmatrati
16 materijale uvrštene u spis u kontradiktornom postupku, da može da se dogodi da
17 to Sudsko vijeće institucijama u drugim zemljama prida isti onaj nivo
18 kredibiliteta koje te institucije mogu imati u drugim zemljama. I ja sada samo

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 od vas tražim da to imate na umu.

2 Vi kažete da ja to moram dokazati, ali uz svo dužno poštovanje, ne.

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, Vi biste htjeli da
4 mi imamo nekakav stav o pravosudnom sistemu, ali taj naš stav može biti zasnovan
5 samo na dokazima.

6 G. NICE: [simultani prevod] To je točno, ali kad sudac Kwon kaže da ja
7 to moram dokazati, ja to mogu dokazati samo putem svjedoka koje ću pozvati da
8 ovdje kažu nešto suprotno. I zato sam ja, iako je to uznemirilo suca Bonomyja
9 jučer, potrošio dosta vremena da pokažem navode o nekim ljudima iz tog
10 pravosudnog sistema, i to je također djelomično potvrdio materijal koji dolazi
11 od liječnika.

12 Prema tome, da, ako je to od ključne važnosti da se to detaljno istraži,
13 onda se to mora učiniti putem dokaza. Ja ću idi dalje od toga. Dovest ću još
14 neke svjedoke. Neke sam već doveo.

15 A ja sada od Suda samo tražim da jednoj instituciji ne dâ artificijelni
16 kredit i da pretpostavi da ta institucija ima kvalitete koje ona jednostavno,
17 nema. I ja još jednom ponavljam da je pomalo neobično da, ukoliko to Vijeće
18 odluči, da se dade kredit pravosudnom i policijskom sistemu u bivšoj Jugoslaviji
19 i da onda ta izjava može ući u spis, a istražitelji Tužilaštva, zato jer oni, na

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 neki način, rade za stranu u postupku, da oni nisu dobili isti kredit u vezi sa
2 pouzdanosti, kad sve u vezi sa poviješću i stvaranjem ove institucije i radom
3 tih istražitelja kaže zašto su oni došli raditi ovamo i da oni ovdje rade u
4 skladu sa najvišim standardima suvremenog humanitarnog prava, i dakle ne bave se
5 samo jednom stranom, nego krivično gone sve strane.

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, meni se čini da Vi
7 previše komplicirate u vezi s ovime. Vijeće će djelovati samo na osnovu dokaza
8 koji stoje pred njime, osim ukoliko neke pretpostavke nisu opravdane zakonom.

9 G. NICE: [simultani prevod] Ja sam samo odgovarao na ono što je rekao
10 sudac Kwon i na ono što ste Vi objasnili u vezi sa mojim stavom, i mislim da to
11 sada pojačava moj stav. Ne može se ići sa presumpcijom kredita u prilog
12 materijala koji je došao iz ovog konkretnog sistema.

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ali ni protiv.

14 G. NICE: [simultani prevod] Tako je, niti protiv. Ja se s time potpuno
15 slažem. Treba da budemo neutralni sve dok dokazi ne budu pokazali ovo ili ono.

16 Prema tome, mi kažemo da izjave koje smo donijeli i koje podržava i ova
17 publikacija pod nazivom *Spotlight* trebaju navesti Vijeće na zaključak da,
18 ukoliko se optuženi bude želio osloniti na ono što su ti ljudi rekli u tim

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izjavama, da onda on njih mora pozvati: ne mi, ne prilikom faze pobijanja, nego
2 optuženi u okviru svog vremena.

3 I još jedna stvar, možda dosta očita, o posljedicama vaših odluka za
4 materijale koje mi uvrštavamo ili nastojimo uvrstiti. Ukoliko se neki dokazi
5 izuzmu, onda, naravno, neće trebati uvrštavati video trake i druge dokaze.
6 Međutim, ukoliko Vijeće donese odluku suprotnu od onoga što ja tražim - i ja vas
7 na to ne ohrabrujem, samo govorim o tome što će da se dogodi u jednom takvom
8 slučaju, jer mislim da ne mogu, zaista, jače formulirati moj zahjtev, niti vam
9 reći na bolji način koliko sam zabrinut - međutim ukoliko budete odlučili protiv
10 mene, onda na isti način na koji su Lituchyjeve protuizjave uvrštene u spis,
11 onda tražim da se na taj isti način protuizjave tri svjedoka i video trake čije
12 smo inserte pogledali također moraju uvrstiti u spis kako bi ih Vijeće moglo
13 imati u vidu prilikom razmatranja materijala.

14 Ja sad mogu reći nešto i o drugim materijalima...

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Jedno tehničko pitanje u vezi s ovime:
16 zašto Vi to niste pokušali uvrstiti u skladu s pravilom 92bis? To ste mogli
17 učiniti.

18 G. NICE: [simultani prevod] Mislite, tokom vikenda?

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da.

20 G. NICE: [simultani prevod] Pa, prvo, nije bilo sudskog savjetnika koji
21 je mogao uzeti te izjave. Ako je potrebno, mi možemo proći kroz proceduru 92bis,
22 ali znate da je za tako nešto uvijek potreban sudski savjetnik. Pazite, te
23 stvari nije tako lako organizirati. To je dosta komplicirano. Već je dosta
24
25
26
27
28
29
30

1 komplicirano pronaći svjedoke i s njima razgovarati.

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, razumijem. Shvaćam što želite reći.

3 G. NICE: [simultani prevod] Tu je još jedno drugo pitanje. Mi to možemo
4 uvrstiti po 92bis ako to ikada bude potrebno, ali sada ste me, ustvari,
5 podsjetili na još nešto drugo što sam namjeravao spomenuti. Vijeće sigurno želi
6 imati na umu i to da svi ti materijali koje je optuženi uvrstio putem tri
7 konkretna svjedoka, a pogotovo ovog posljednjeg svjedoka, da su svi ti
8 materijali nama došli u zadnjem trenutku. Mi smo u zadnjem trenutku saznali za
9 to da on namjerava koristiti te materijale. Da smo imali obavijest ranije o tome,
10 mogli smo učiniti mnogo više. Mogli smo pronaći i one druge ljude, ali mi to
11 jednostavno sada nismo mogli učiniti.

12 U budućnosti, kada budu došli slični svjedoci koji će željeti uvrstiti
13 slične materijale, mi jednostavno nećemo imati mogućnosti da ponovimo i uspjehe
14 koje smo imali sa Andrićem, Lituchyijem i ovom svjedokinjom. I, ustvari, evo, da
15 nije bilo uskršnjih praznika unutar svjedočenja ove svjedokinje, mi sigurno ne
16 bismo bili u mogućnosti da vam damo sve ove materijale koji su od velike
17 važnosti za procjenu pouzdanosti tih svjedoka.

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Vi znači kažete da to nije bilo u
19 pravilu 65ter?

20 G. NICE: [simultani prevod] Koliko ja shvaćam, ništa od toga nije bilo.

21 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ali zašto se Vi tome niste
22 usprotivili?

23 G. NICE: [simultani prevod] Ali ja sam vam skrenuo pažnju na to.

24 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Jeste nam skrenuli pažnju, ali osim
25 ukoliko nam Vi ne kažete da izjavljujete prigovor, jer će Vam time biti nanešena

26

27

28

29

30

1 šteta, teško je donijeti čvrstu odluku.

2 G. NICE: [simultani prevod] Tri stvari u vezi s time. Ja sam stalno
3 izjavljivao prigovore. Ja sam stalno podnosio zahtjeve da se ograniči opseg
4 izvođenja dokaza optuženog i svi su ti zahtjevi, uglavnom, odbijeni i ja sam
5 jasno rekao da ja ne želim ograničiti optuženog zbog toga što je on, zapravo,
6 amater ovdje u parničanju. Ja želim da, ukoliko neki materijal može pomoći
7 Vijeću i optuženi želi da to uđe u spis, da to treba ući u spis, međutim ja tu
8 pokušavam uravnotežiti dvije stvari.

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Mi smo kratko razgovarali o pravilu
10 65ter i o tome da neki materijali nisu bili ranije objelodanjeni. Mislim da smo
11 o tome razgovarali u vezi sa Gojovićem ili s kime?

12 G. NICE: [simultani prevod] Da, možda je to bio Gojović.

13 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] I onda smo upozorili optuženog.

14 G. NICE: [simultani prevod] Da. Rečeno je da se optuženi mora držati
15 onoga što je napisao u svojim materijalima po 65ter, jer njegovi su
16 materijali 65ter toliko općeniti da se svašta može pod njih podvesti.

17 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ne, ne, ne, ne, ali govorimo o
18 dokaznim predmetima. Dokazni predmeti trebaju biti objelodanjeni ili barem se
19 mora reći da će se možda na te materijale oslanjati prilikom ispitivanja. To
20 treba biti rečeno ranije.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 G. NICE: [simultani prevod] Osim toga mi moramo dobiti neku prethodnu
2 obavijest o detaljima dokumenata na koje će se svedok osloniti, budući da su
3 dokumenti po pravilu 65ter strašno općeniti.

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, morate takođe imati
5 na umu da tokom izvođenja dokaza Tužilaštva, da je Veće bilo dosta fleksibilno u
6 vezi sa obelodanjivanjem materijala.

7 G. NICE: [simultani prevod] Pa, postoje dva važna odgovora na to
8 pitanje. Da, Veće jeste bilo velikodušno u slučaju kada dokumenti nisu
9 bili identifikovani na našem spisku u skladu sa pravilom 65ter i kada optuženi
10 nije ulagao prigovor, niti kada su *amici* ulagali prigovor. Da, u tom slučaju
11 Veće nije izuzimalo te dokumente, ali drugo, Vi ćete se setiti da su dokumenti
12 dostavljani unapred i da su često dostavljani dva puta, dakle prvo uopšteno, a
13 zatim konkretno unapred, kada smo znali na šta ćemo se oslanjati.

14 Naravno, ta opšta velikodušnost, ako mogu tako da se izrazim, ja sam
15 imao to na umu kada sam obuzdavao svoje prigovore, jer jednostavno nisam hteo da
16 neko ko je amater u parničenju, kao što je ovaj optuženi, dakle da se njega
17 ograničava čisto zbog nekih tehničkih odredbi. Mislio sam da mora da postoji
18 određena ravnoteža. I sudija Bonomy se sigurno pita da li sam ovakav stav zauzeo

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i u odnosu na ove dokumente, ali to je ono šta sam ja pokušavao. I, recimo,
2 imajući na umu uopšteno pitanje prihvatljivosti dokaza, Vi znate da smo mi
3 pominjali opseg dokaza u nekoliko naših prethodnih podnesaka i onda smo
4 konkretno znali, ukoliko odbacite naš zahtev, kako treba ubuduće da se ponašamo.
5 I to su bile uopštene odluke koje su nam služile kao smernice.

6 No mi smo sasvim slučajno mogli da vam predložimo dokumente koji pokazuju
7 da su ovi dokumenti nepouzdana, odnosno da ne postoji indicija o pouzdanosti na
8 osnovu koje bi mogli da se oslonite na to... dokumente.

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Samo jedan trenutak. Ja sam pogledao
10 pravila dok smo o tome razgovarali i mislim da se radi upravo o suprotnom, dakle
11 da: "Dokazi neće biti prihvaćeni ukoliko su oni pribavljeni na način na koji
12 ukazuje da postoji ozbiljna sumnja u pouzdanost i da je prihvatanje u
13 suprotnosti s integritetom postupka i da bi ga ozbiljno narušilo."

14 Međutim, dokaze koje Vi navodite kao dokumente koji ozbiljno dovode u
15 sumnju njihovu verodostojnost, to, ustvari, nisu Vaši dokazi, oni nisu predloženi
16 tokom izvođenja dokaza Tužilaštva. Radi se, jednostavno, o dokumentima koji su
17 bili deo istrage, tako da mene brine sam status tih dokumenata.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. NICE: [simultani prevod] Pa, što se tiče statusa, to, naravno, je
2 nešto o čemu treba kasnije odlučiti, međutim pravilo 95 jeste jedno od glavnih
3 pravila, ali imamo i sudsku praksu iz Predmeta *Tadić* o dokazima iz druge ruke i
4 tu se stalno navodilo da moraju da postoje indicije o pouzdanosti. A ako
5 pogledamo ove konkretne izjave, takođe moramo imati na umu da jedna od osoba
6 koja je dala izjavu je pokojna i ukoliko bi se to predočavalo na jedan uobičajen
7 način, onda bi morali da se ispoštuju uslovi pravilnika, a mi bismo onda trebali
8 da odgovorimo da smo bili u prilici da odgovorimo.

9 Ja sam spomenuo odluku o prihvatljivosti dokaza Tužilaštva. Radilo se o
10 dodeljenom advokatu. Ja Vam samo skrećem pažnju na to. Jedan deo tog dokumenta
11 je bio poverljive prirode i o tome se raspravljalo na zatvorenoj sednici, no ja
12 Vam samo skrećem pažnju na taj deo. Neću ulaziti u detalje.

13 To bi bilo sve što sam hteo da kažem. Da li bi možda bilo od koristi
14 ukoliko bi se sada osvrnuo na dokumente o kojima se radi?

15 Imamo članak Nataše Kandić, dakle onaj poslednji članak, u kome se
16 iznosi određena tvrdnja u vezi poslednje svedokinje.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Vi govorite o B92?

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. NICE: [simultani prevod] Da, B92. Sama činjenica da je to objavljeno
2 u sredini za koju Vam je, evo, poznato, to se tiče reputacije svedokinje, a
3 ukoliko to ona negira,Vi, ipak, treba da znate da tako nešto postoji.

4 Što se tiče sledećeg dokumenta, dakle one peticije, time ću se
5 pozabaviti kroz svedočenje sledećeg svedoka.

6 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Samo trenutak, jedan.

7 G. NICE: [simultani prevod] Imali smo barem četiri dokumenta koji su se
8 odnosili na Fazlija Balaja, dakle na branioca i njegove klijente, dakle na
9 njegovu pritužbu na telegram Ministarstvu unutrašnjih poslova, zatim pritužbu
10 advokata raznim organima, uključujući i sudiju, i to pritužbu o mučenju i onih
11 deset medicinskih potvrda. Ja molim da se to usvoji u spis.

12 Zatim imamo izveštaj *Spotlight* broj 16. Bez da govorimo o samoj
13 vrednosti, već o tome da se radi o javnom dokumentu o kome se ranije već
14 govorilo, a i zbog toga što nemamo dovoljno vremena, ja bih samo hteo da kažem
15 da iako je svedokinja uzela svo vreme koje joj je bilo na raspolaganju, ja bih,
16 ipak, hteo da budem malo brži. Jedan deo iz ovog dokumenta je bio predodčen
17 svedokinji. Ja, da sam imao više vremena, učinio bih i više toga, ali na strani
18 23, tu se govorilo o krivičnom postupku iz 1994. godine kojim je ona bila
19 predsedavala ili je bila uključena u taj postupak. Radi se o javnom dokumentu.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To je deo optužbe i radi se o samom funkcionisanju pravosuđa u to vreme, tako da
2 ja smatram da bi Veće iz tog razloga trebalo to da uvrsti u spis, budući da to
3 pokazuje da je bilo javnih pritužbi na mučenje, a bez obzira na odgovore
4 svedokinje, koja kaže da nije bilo nikakvih takvih pritužbi, odnosno da ona nije
5 bila upoznata s tim.

6 Zatim imamo narednih šest dokaznih predmeta, ona tri video snimka i tri
7 izjave, i ja tražim da se oni uvrste u spis na osnovu istih osnova kao i kada
8 sam govorio o dokumentima koji su uvedeni preko svedoka Lituchyija.

9 I na kraju, imamo i ovaj dokument, a to je, ustvari, beleška tužioca u
10 vezi sa Račkom. Ne znam da li je to već prevedeno, no svedokinja je dobrovoljno
11 predočila ovaj dokument. Ona je pročitala neke delove, pa sam ja zatražio od nje
12 da pročita sve delove. A, u svakom slučaju, ja mislim da bi to trebalo da bude
13 dokaz u spisu. E sad, to može biti i dokaz Tužilaštva, i dokaz Odbrane.

14 SUDIJA KWON: [simultani prevod] A sigurno biste hteli da se uvrste u
15 dokazni spis i onih deset zdravstvenih izveštaja sa prištinskog fakulteta?

16 G. NICE: [simultani prevod] Da, da, svih onih deset medicinskih nalaza
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koji se tiču tvrdnji o mučenju Isaka Aliju.

2 Žao mi je što sam vam oduzeo ovoliko vremena, ali evo, ako je tačna
3 računica gospođe Diklic /fon./, onda sam prešao onih 50%, ali moje unakrsno
4 ispitivanje je bilo daleko ispod 50%. Ja Vam se zahvaljujem.

5 GĐA HIGGINS: Ako bi ja sad mogla da se osvrnem na ono što je rekao
6 gospodin Nice? Počeću prvo od izjava koje je uzeo Dragan Jašović.

7 Veće bi trebalo da ima, na samom početku, na umu da je taj svedok bio
8 istražni sudija, kao što je sudija Bonomy to već rekao, i da ti dokumenti čine,
9 ustvari, deo njenog sudskog spisa. To nisu dokumenti koji su bili pripremljeni
10 za ovo suđenje, već su bili pripremljeni pre dosta vremena u svrhu drugih
11 istraga i istraga kojima se ona bavila.

12 Kao što ste Vi videli, ti dokumenti svi imaju službene pečate, a u
13 skladu sa Pravilima o postupku i dokazima, dokazi iz druge ruke su prihvatljivi
14 i, po našem mišljenju, radi se o dokazima koje, očigledno, treba prihvatiti, a
15 onda će profesionalni sudije dati, kada za to dođe trenutak, određenu težinu
16 tom.

17 Gospodin Nice se pozivao na Pravilo 95, a, po našem mišljenju, nije bilo
18 nikakvih dokaza koji bi na bilo koji način ozbiljno doveli u sumnju
19 verodostojnost tih izjava. Radi se o dokumentima koji su korišteni kao municija
20 tokom unakrsnog ispitivanja, te stoga pravilo 95, po našem mišljenju, nema
21 nikakvu ulogu u ovom konkretnom primeru.

22 Postoji jasan mehanizam koji Tužilaštvo može da koristi kako bi se
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bavilo izjavama i sadržajem različitih izjava. To je nekoliko puta spominjano i
2 to se može naći u pravilu 85(A)(iii).

3 Dakle, to je nešto što Tužilaštvo može da radi tokom pobijanja dokaza, a
4 Tužilaštvo će na kraju izvođenja dokaza moći da odluči koji su najvažniji
5 svedoci koje treba da pozove tokom faze pobijanja dokaza. No, po našem
6 mišljenju, izjave koje je uzeo Dragan Jašović su dokumenti koji su važni u vezi
7 sa Račka i prisustva UČK.

8 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Dakle, to bi trebali da predoče?

9 GĐA HIGGINS: [simultani prevod] Da. Vi ste verovatno takođe i primetili
10 da neki dokumenti iz tabulatora 48 prethode Račku. Mislim da se tabulator 48
11 odnosi na 12. januar 1995. /?1999./ godine.

12 Dakle naš stav je u vezi s ovim sledeći: Veće je već donelo odluku o
13 ovome. Radi se o posebnim dokumentima koji su sudski spisi i koje je na sasvim
14 primeren način sačinila i predočila svedokinja, odnosno istražni sudija.

15 Sada bih htela da pređem na one tri izjave koje su kasnije uzete,
16 odnosno koje je Tužilaštvo uzelo 1., 2. i 3. aprila, i da se osvrnem i na ona
17 tri video snimka koji su priloženi uz izjave. Htela bih da istaknem nekoliko
18 stvari. Pre svega, te izjave nemaju nikakve veze sa svedokinjom, dakle sa
19 gospođom Marinković. Za razliku od gospodina Lituchyja, ona nije ispitivala tu
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 trojicu, niti imala bilo kakve veze sa uzimanjem njihovih izjava tada, u to
2 vreme, tako da ona ne može da uopšte dâ bilo kakav komentar o suštini njihovih
3 izjava. Osim toga izjave se odnose na glavne navode, međutim oni predstavljaju
4 tipičan primer dokaza koji treba da se izvodi tokom faze pobijanja.

5 Mi smo takođe primetili da su neka pitanja bila sugestivne prirode.
6 Naprimer pitanje gospodina Saxona je bilo: "Da li Vam je bilo ko rekao da
7 dodirnete te žice?", tako da to mi želimo takođe da spomenemo... da Vam skrenemo
8 pažnju na koji način su određeni delovi izjava uzeti.

9 Po našem mišljenju, te izjave ne trebaju sada da, niti mogu sada da se
10 uvrste, već treba da se uvrste tokom faze pobijanja dokaza.

11 Sada bih se, ukratko, osvrnula na izveštaj *Spotlight* broj 16. Kao što
12 znate, ovo je dokument koji je načinio Fond za humanitarno pravo na engleskom
13 jeziku, dakle ne na jeziku optuženog, i, po našem mišljenju, radi se o komentaru
14 suđenja koje je navedeno u tabulatoru 4. Po našem mišljenju, radi se o klasičnom
15 primeru istraživanja koje su sprovedli drugi ljudi i njihove ideje, i to nema
16 nikakvu dokaznu vrednost niti relevantnost u vezi sa svedočenjem svedokinje,
17 niti ima bilo kakvu dokaznu vrednost u vezi sa optužnicom za Kosovo. Ona jeste
18 bila priupitana da li je analiza tačna, a ona je odgovorila na to da bi htela da
19 se vrati na originalne dokumente, na optužnicu, dakle na izvorne dokumente.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, taj dokument nema nikakvu dokaznu vrednost i bilo bi potencijalno
2 opasno uvrstiti ovakav jedan dokument koji sadrži komentare jedne nevladine
3 organizacije u vezi sa nekim konkretnim pitanjima, a reći da bi to *de novo*
4 trebalo prihvatiti, po našem mišljenju, je neprihvatljivo, budući da postoje
5 određeni mehanizmi za uvrštavanje i prihvatanje određenih dokaza u spis, a po
6 našem mišljenju, ovaj dokument ne potpada niti pod jednu od tih kategoriju na
7 osnovu kojih bi mogao biti uvršten.

8 Sada bih prešla na B92. Čini se da je to članak koji je objavljen na *web*
9 *siteu* B92. Ne radi se o dokumentu koji je načinjen na jeziku svedokinje. Ona je
10 rekla da prvi put vidi ovaj dokument, a dokument je načinila predsedavajuća
11 Fonda za humanitarno pravo, dakle Nataša Kandić. Gospodin Nice je iskoristio taj
12 dokument kako bi pitao svedokinju u vezi sa predmetom *Fehmeta Aganija /Fehmi*
13 *Agani/*, a ona nije bila istražni sudija u tom predmetu i ona je vrlo jasno rekla
14 da nije imala nikakve veze sa tim predmetom.

15 Vi ćete se setiti da je u ovom dokumentu iznesena jedna veoma ozbiljna
16 tvrdnja u vezi sa svedokinjom, a to je da je ona naložila da nekoliko muškaraca
17 bude ubijeno. Tužilaštvo nije potkrijepilo ovu tvrdnju niti jednim drugim
18 dokumentom, a svedokinja je žestoko negirala to, a takođe je negirala da je bila
19 uopšte prisutna.

20 Po našem mišljenju, opet se radi o dokumentu koji potpada pod
21 kategoriju, dakle da svedokinja nije prihvatila sadržaj tog dokumenata, a osim
22 toga u tom dokumentu se nalaze neprikladni komentari koje je autor izneo u vezi
23 sa svedokinjom i to ne dodaje ništa. To se jedino može koristiti kao municija od
24 strane Tužilaštva, ali samo to.

25

26

27

28

29

30

1 Vi ćete se setiti da gospodin Milošević jeste dodatno ispitivao u vezi
2 sa ovim dokumentom kako bi mogao da se osvrne na ono što je dodatno gospodin
3 Nice rekao, a to me dovodi do još nečega na šta bi htela da vam skrenem pažnju,
4 a to je: kada se pitanja o prihvatljivosti dokaza ostavljaju za sam kraj
5 svedočenja, dakle nakon svedočenja svedokinje, onda to predstavlja određeni
6 problem za gospodina Miloševića, odnosno on ne može tačno znati na šta treba da
7 se osvrne tokom dodatnog ispitivanja, jer on je naprimer potrošio dosta vremena
8 na dodatno ispitivanje, koje ne bi potrošio ukoliko je bila ranije doneta odluka
9 o prihvatljivosti, dakle da je odluka bila doneta odmah na samom početku. Dakle
10 to pridodajem svojim komentarima u vezi sa prihvatljivosti dokaza.

11 Ukratko bih htela da se osvrnem na ostale dokumente. Prvo, pritužba
12 branioca, telegram koji je usledio i naknadna pritužba.

13 Bez obzira na ono što gospodin Milošević ima za reći u vezi sa
14 prihvatljivosti ovih dokumenata, naš stav je sledeći: ovi dokumenti su bili
15 predloženi svedokinji; ona je pokušala da se pozabavi tim dokumentima; ona se
16 osvrnula na njih i oni se odnose na dokumente iz tabulatora 4 dokaznog predmeta
17 Odbrane. No, po našem mišljenju, radi se o kategoriji dokumenata o čijoj težini
18 Veće može da odluči, ali naravno, mora imati na umu da su strane dobile samo
19 delimične dokumente. Isto tako u vezi sa onih deset medicinskih nalaza. Oni
20 potpadaju pod tu kategoriju takođe, a što se tiče zvanične beleške Tužilaštva u
21 vezi sa Račkom, dakle koje je predložio ovaj svedok, tu nema nikakvih prigovora,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 budući da ona jeste načinila taj dokument i dala ga Sudu.

2 Nas brine vreme koje Tužilaštvo troši na iznošenje argumenata o
3 prihvatljivosti ovih dokumenata. Mi mislimo da bi bilo daleko prihvatljivije
4 ukoliko bi se o dokumentima odlučivalo onda kada se oni predočavaju, jer bi se
5 na taj način uštedelo na vremenu.

6 Ja Vam stojim na raspolaganju ako vi imate dodatna pitanja, ali to su
7 bili naši argumenti.

8 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, izvolite.

9 OPTUŽENI: Hvala, gospodine Robinson.

10 Prvo želim da kažem nešto o jednoj krajnje paušalnoj i rekao bih čak i
11 krajnje neodgovornoj oceni gospodina Nicea kako je pravosudni sistem Jugoslavije
12 bio produžena ruka politike. Pitanje se postavlja da li su sudovi sudili po
13 zakonu ili su sudili mimo zakona? A kao što ste videli u ovim dokumentima...

14 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Milošević, ja bih hteo da
15 svoje komentare ograničite na pitanje prihvatljivosti ovih devet dokumenata o
16 kojima sada govorimo, koji su spomenuti. Ovo nije sad prilika da odgovarate na
17 opaske gospodina Nicea o pravosudnom sistemu.

18 OPTUŽENI: Gospodine Robinson, gospodin Nice je tu primedbu stavio kao
19 kao generalnu primedbu za osporavanje kredibiliteta sudskih spisa jugoslovenskih
20 sudskih organa, prema tome to je i te kako pitanje prihvatljivosti. I zato se

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 postavlja pitanje, ako mi ovde imamo sudske spise sudskih organa koje prezentira
2 svedok koji je istražni sudija i koji je radio na tome, ako se onda generalno
3 osporava kredibilitet pravosuđa, onda bi morali da se daju dokazi ili da to
4 pravosuđe nije radilo po zakonu, što iz svih ovih spisa apsolutno može da se
5 ustanovi suprotno, jer se svuda tačno navodi šta i kako zakon reguliše, ili da
6 krivični zakon Jugoslavije ne valja i da u njemu postoje nekakve nastrane
7 odredbe koje ne postoje u drugim pravosudnim sistemima na svetu.

8 Gospodin Nice je to vezivao i za primer suđenja ilegalnoj policijskoj
9 strukturi. Ako vi iz spisa ustanovite da je reč o ilegalnoj policijskoj
10 strukturi koja se bavila naoružavanjem i koja se bavila ubistvima, i to svedok
11 ovde objašnjava, onda bi voleo da gospodin Nice kaže u kojoj to državi krivični
12 zakonik ne podrazumeva kažnjivost takvih dela ilegalne policije i aktivnosti
13 čije su posledice ubistva, naoružavanje, itd. Prema tome ili mora da dokaže da
14 krivični zakon nije... da je nastran, da nije u redu, ili da sudovi nisu radili
15 po zakonu, nego su radili nezakonito, da bi uopšte smeo da se usudi da stavlja
16 primedbe na kredibilitet pravosudnog sistema u Jugoslaviji.

17 Sledeće, on je rekao da osporava ove tabulatore 46, 47, 48, 50, 51, 52 i
18 54, koje je, pored drugog - jer vidim da se uvek vide... vide dva ovlašćena
19 službena lica - pravio gospodin Jašović. Molim Vas da samo uporedimo dve stvari.
20 Gospodin Nice je govorio o testu pouzdanosti i čak o tome da ja nisam ispunio
21 test pouzdanosti kada dajem te dokazne predmete na uvid. Smatram da je itekako
22 test pouzdanosti ispunjen jer se radi o službenim spisima istražnog sudije koji

23
24
25
26
27
28
29
30

1 svedoči. Drugo, radi se o službenim spisima, nastalim, kao što je ovde u
2 tabulatoru 52 reč, 16. januara, itd. - neki i pre, 15. januara, i ostalo. Prema
3 tome o službenim spisima urađenim od strane službenih ovlašćenih lica i
4 službenim spisima koja predstavljaju deo istražnog postupka koji je vodila
5 svedokinja, koji su rađeni u vreme u kome nisu mogli imati nikakve veze sa ovim
6 ovde postupkom.

7 Gospodin Nice tome konfrontira tri izjave uzete ove nedelje, koje
8 itekako imaju veze sa ovim postupkom - uzete od njegovih službenika. Prema tome
9 što se tiče testa pouzdanosti, kada imate u vidu izjave koje, kad su uzimane i
10 postale deo sudskih spisa, da u to vreme ništa od ovog postupka nije postojalo,
11 i kad imate u vidu tri ovakve izjave koje itekako imaju veze jer su uzete upravo
12 u povodu ovog ovde postupka i pobijanja ovih službenih spisa, onda je potpuno
13 jasno da se tu ni na kakav način ravnopravno one ne mogu uzimati u obzir, jer je
14 jedna stvar službeni spisi, a druga stvar sve ovo drugo.

15 A što se tiče izveštaja ove organizacije gospođe Kandić...

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, postaviću Vam
17 konkretno pitanje: da li Vi ulažete prigovor na uvrštavanje ove tri izjave koje
18 je Tužilaštvo uzelo tokom uskršnjih praznika?

19 OPTUŽENI: Apsolutno. Tu je reč o jednom malicioznom postupku. Uzete
20 posle šest godina, izjave, samo u svrhe o kojima iz aviona svako može da vidi o

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 čemu se radi. I pošto bi morali znati situaciju na Kosovu i Metohiji i teror
2 koji tamo vlada, morali bi pretpostaviti da u tim okolnostima uopšte ne postoji
3 nijedan Albanac koji će vam dati neku izjavu koja može da bude na štetu interesa
4 UČK. Toliko su ih pobili da njihove porodice ne smeju čak da govore ni o svojim
5 najbližim koje su oni pobili.

6 Tako da ja se, zaista, čudim da gospodin Nice se usuđuje da govori o
7 pouzdanosti sudskog sistema Jugoslavije, a uzima kao pouzdano nešto što se
8 izjavljuje u... u... u... u... u najcrnjem terorizmu koji na Kosovu vlada od strane
9 UČK i što je svakome poznato. Evo, ovde sluša mnogo ljudi i ovo se prenosi. Svi
10 znaju kakvo je stanje na Kosovu i u tom stanju ovakve izjave nemaju baš nikakvu
11 vrednost. Ja smatram da je... da je neozbiljno čak nuditi takve izjave na
12 uvrštavanje.

13 Drugo, Vi ste maločas pitali da li ima svrhu da se pokaže da su... da su
14 ovi članovi UČK... da se govori da je bilo pri... da je prisustvo UČK u... u...
15 u Račku. Gospodine Robinson i gospodine Kwon - gospodin Bonomy tada nije bio
16 ovde - pa vi se sećate da je i svedok čije je ime malopre pomenuo gospodin Nice,
17 Buja Šukri, koji je bio jedan od komandanata u Račku, ovde u unakrsnom
18 ispitivanju - on je bio svedok Optužbe - on sam rekao da su prvi otvorili vatru
19 na policiju iz teškog mitraljeza 12,7 milimetara, koja je ulazila u Račak.
20 Koliko je... koliko je uopšte pod znakom pitanja da je u Račku bila UČK? Pa, sam
21 Šukri je to potvrdio, a da ne govorim o svim drugim svedočenjima o kojima se
22 ovde govori.

23 Prema tome mislim da je potpuno jasno da ovi tabulatori, znači sve ove
24
25
26
27
28
29
30

1 izjave koje je Jašović prikupio, koje je gospođa Marinković u svojstvu istražnog
2 sudije unela u svoje spise u vreme kada je to bilo aktuelno, znači 1999. godine,
3 prezentirala ovde kao svedok, apsolutno ispunjavaju sve i najstrožije
4 kriterijume testa pouzdanosti, dok smatram da ove uzete izjave od juče i
5 prekjuče, u uslovima u kojima se uzimaju i lica od kojih se uzimaju, apsolutno
6 ne mogu da budu prihvatljivi.

7 A što se tiče raznih pisa... pi...pisanja o... gospođe Kandić, da
8 stavimo na stranu da je reč o jednoj propagandi, ovo čak nisu ni dokazi iz druge
9 ruke. Ovo je, jednostavno, pisanje o svemu i svačemu što može da kompromituje
10 vlasti u Jugoslaviji, a hartija trpi sve. Molim Vas, ona je napisala čak u
11 članku, ovome, da je Danica Marinković, istražni sudija koji ovde svedoči - to
12 je pitanje se usudio čak i da postavi i da iznese to kao dokazni predmet -
13 naredila policiji da pobije grupu Albanaca. Pa, da li može iko da zamisli takvu
14 jednu situaciju? Ako bi se takve stvari uzimale kao nešto što uopšte treba da
15 se... da se razmatra, onda ja ne znam gde bi bio kraj.

16 To što piše organizacija Nataše Kandić, koja, inače - opet ovo javno
17 govorim i svi to mogu da čuju - krajnje kompromitovana u Srbiji upravo zbog
18 ovakvih pisanja i aktivnosti, nema nikakvu težinu i nema smisla da se uopšte
19 uzima... uzima u obzir. Vama je, uostalom, general Gojović, kad mu je isto tako
20 nešto predočeno, sugerirao da ako držite do svog kredibiliteta, ne treba da se
21 bavite gospođom Kandić.

22 Dalje, gospodin Nice je rekao da su vršene mnoge zloupotrebe, opet se
23 pozivajući na ovaj *Spotlight*, itd. Gospodo, vi ste ovde imali prilike da vidite
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 da je u ovom konkretnom slučaju sudija Marinković, a to se može desiti svakome
2 istražnom sudiji, bila u prilici da dobije pritužbu advokata nekog od
3 okrivljenih i da je naredila da se izvrši lekarski pregled. Ako bi to što
4 gospodin Nice govori bilo tačno 90-ih godina, a on je pomenuo 1994., 1995., o
5 nekim mučenjima, postavlja se pitanje kako to da u to vreme - tada je bio mir;
6 tada nije bilo nikakvih... nikakvih specijalnih situacija na Kosovu i Metohiji -
7 kako to da u tim gradovima u kojima se to desilo, niko nije podneo neke krivične
8 prijave za zloupotrebu od strane policije, za prekoračenje ovlašćenja, za bilo
9 šta drugo? Možda ima i takvih prijava. Ja i ne mislim da postoji na svetu
10 policija u kojoj pojedinci ne prekorače ovlašćenja, pogotovo u... u raznim
11 kritičnim situacijama, ali kako to, ako je reč o mučenju, da ti ljudi nisu
12 podneli prijave vlastima da se to desilo, kad imamo na drugoj strani primer koji
13 ste ovde videli, da se podnose prijave, da su ti... da s... na osnovu kojih je
14 nad... ova... Danica Marinković odlučila. Gospodin Nice je čak rekao da lekarski
15 materijali potvrđuju tvrdnje o pravosudnom sistemu. Lekarski materijali,
16 naprotiv, potvrđuju sasvim suprotne tvrdnje, a to je tvrdnja gospođe Marinković,
17 da je, čim bi dobila zahtev advokata ili pritužbu, ona upravo naredila lekarski
18 pregled. Prema tome to upravo pokazuje da je radila u skladu sa zakonom i onako
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kako se očekuje od sudije da radi. A on je upotrebio izraz, kaže: "Imate deset
2 izveštaja o mučanju." Molim vas, upotrebljava on ovde... stvara jednu atmosferu
3 koja za neupućene ljude može da... da izgleda kao istina. Tih deset izveštaja o
4 mučenju - ja ih nisam prebrojao - i u devet piše da su kod ovih nađene lake
5 telesne povrede, a u jednom da nisu nađene nikakve povrede. Prema tome s kojim
6 pravom gospodin Nice govori o deset izveštaja o mučenju, ja to ne znam, ali to
7 treba javnost da proceni, a to treba i vi da procenite. Ja nisam video nikakvih
8 deset izveštaja o mučenju, iako je on upotrebio to...

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ali, gospodine Miloševiću, ovde
10 nemamo porotu.

11 OPTUŽENI: Ima, gospodine! Ima, gospodine Robinson, itekako ima porote.
12 Porota je... porota je čitava svetska javnost. Prednost 21. veka je što se ništa
13 ne može sakriti.

14 I na kraju...

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ovo suđenje jeste javno, ali kada
16 kažem da nema porote, ja sam samo odgovorio na ono što ste Vi rekli o tome da je
17 postojala određena svrha u pozadini onoga šta je rekao gospodin Nice, kao da to
18 treba da impresionira laike. Međutim ovde nemamo laike koji odlučuju o
19 činjenicama. Mi smo profesionalne sudije i zbog toga sam ja rekao da ovde nemamo
20 porotu.

21 OPTUŽENI: Gospodine Robinson, ja nemam nameru da potcenim vašo... Vaše
22 stručno znanje i ja i ne mislim da je gospodin Nice imao nameru da impresionira

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Vas, jer Vi ste videli dokumenta i to nisu nikakva dokumenta o mučenju. To i Vi
2 vidite. Ali ima nameru da impresionira javnost, jer ovde i jeste reč o jednom
3 propagandnom ratu koji traje i koji je trajao punih 15 godina. I deo toga čini,
4 naravno, i aktivnost gospodina Nicea sa ovakvim kvalifikacijama koje se nikako
5 ne mogu dati za ono šta on tvrdi.

6 Drugo, gospodin Nice govori o...

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Evo, gospodine Nice, sad smo saznali
8 da imate tendenciju da impresionirate javnost.

9 Da li ćete uskoro završiti sa svojim komentarima, gospodine Miloševiću,
10 budući da smo već prešli vreme za pauzu?

11 OPTUŽENI: Ja neću da potcenjujem vašu moć zapažanja, ali ako ste Vi tek
12 sada ustanovili da gospodin Nice nastoji da impresionira javnost, onda mi je
13 jako žao. Onda bi morao da... da preispitam svoju... svoju procenu Vaših, kako
14 bih rekao, sposobnosti da nešto primetite.

15 Gospodin Nice se često poziva na izjave svedoka, na izjave svedoka kojih
16 ćete sad da nađete na Kosovu i Metohiji hiljada ako hoćete da potvrde da su mene
17 videli kako dolazim noću da nekog koljem tamo - kol'ko hoćete.

18 To su svedoci, gospodo, koji i uprkos materijalnim činjenicama koje ste
19 mogli da vidite - koliko mrtvih u bombardovanju NATO, centra Prištine, kolona
20 izbeglica i niza drugih - tvrde kako ništa nisu imali protiv toga, da im to

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ništa nije smetalo i da je jedino šta je bilo da su oni bežali od srpskih snaga.

2 E, pa sad, ako imate materijalne činjenice i imate takve tvrdnje, onda
3 vi sami, a i javnost može da prosudi o kakvim se tu svedocima radi. Dakle
4 smatram da ove dokaze gospodina Nicea ne treba prihvatiti. Slažem se da se
5 beleška tužilo...tužioca u vezi s Račkom uvrsti jer je to sudski spis i tačno
6 govori ono što je tužilac napravio. I s tim sam završio. Hvala lepo.

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Miloševiću.

8 G. NICE: [simultani prevod] Šest rečenica, uz vaše dopuštenje. Gospođa
9 Higgins niti optuženi nisu dali bilo kakvo objašnjenje zašto ovako važni ljudi
10 nisu pozvani da svedoče. Uopšte nije objašnjeno zašto se preferiraju indirektni
11 dokazi. Što se tiče prihvatanja dokaza od strane optuženog, gospođa Higgins je
12 već nešto rekla o tome. Međutim radi se o tome da ja veoma kasno dobijam
13 dokumente. Ja ne mogu da zauzmem nikakav stav na samom početku. Trudim se da
14 dođem do nekog stava, ali već sam vam rekao da ne mogu zauzeti određeni stav ako
15 ne postoji neki razlog za to, jer ako on predoči jedan dokument sada, a ja
16 pretpostavljam da ćete ga vi uvrstiti, ja ne mogu reći: "Pa, taj dokument je
17 nepouzdan.", bez da postoji osnova za takvu jednu moju tvrdnju.

18 Što se tiče Lituchyja, sugestija da ova svedokinja, za razliku od njega,
19 ne može da daje komentare o nečemu, da, to je tako i zbog toga ja ne mogu da
20 unakrsno ispitujem u vezi sa određenim materijalima. E, sad, gde je taj

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kontradiktorni sistem po kome mi treba da se rukovodimo? Ne znam. Ja,
2 jednostavno, ne mogu da se bavim time.

3 Ja sam veoma oprezno izneo tvrdnje o Aganiju. To je moja obaveza i to
4 sam učinio da bi čuo od nje da li ona misli da li postoji bilo koji razlog zbog
5 čega bi se tako nešto reklo.

6 Što se tiče izvođenja dokaza u fazi pobijanja, to je potpuno preokrenuto
7 budući da to nije u kontradiktornom sistemu.

8 Što se tiče Šukri Buje, da, Tužilaštvo jeste izvelo dokaze o
9 aktivnostima OVK kako bi Veću predočilo jednu punu sliku.

10 Gospođa Kandić, ona je prošla kroz ovaj dokument. Ja se zahvaljujem
11 gospođici Higgins što me je podsetila. Radi se o onom kratkom dokumentu B92 i tu
12 možete videti koje je ona lične rizike morala da preuzme, i to u jednoj veoma
13 opasnoj sredini.

14 I na kraju, pre nego što pređem na druge dve opservacije, što se tiče
15 lakih telesnih povreda, ja sam se već na to osvrnuo. To se samo pokazalo kao
16 lake telesne povrede zato što je ona namerno odložila kada ti pregledi treba da
17 se izvrše. I kao što je sudija Bonomy lepo rekao, radilo se o povredama tupim
18 predmetom.

19 Što se tiče policajca koji je vodio napad na Račak, Popović je ga
20 identifikovao kao vojnu osobu. Radosavljević je dakle čovek koji je na video
21 snimku sam rekao da je on, zajedno sa drugima, krenuo u tu zajedničku operaciju.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ja se ne sećam da je Popović rekao da je
2 vojska granatirala Račak. Radilo se o tenkovskoj podršci i upotrebi prage.

3 G. NICE: [simultani prevod] Tu ste u pravu.

4 Optuženi priznaje da on koristi ovu sudnicu kako bi se obraćao svetskoj
5 javnosti i ja sam primetio ono što ste Vi rekli o mojoj nameri kako biste malo
6 ublažili atmosferu koju je optuženi pokušavao da stvori. Ali imajte na umu da
7 ja, ne samo da želim da atmosfera u ovoj sudnici bude što je mirnija moguće -
8 to je razlog zašto nisam intervenisao onoliko koliko bih inače intervenisao -
9 ali hteo bih da vam skrenem pažnju na ozbiljnu zabrinutost na tom području o
10 pristupa javnosti od strane ovog optuženog. A ja sigurno nemam nameru da
11 impresioniram javnost na način na koji je to optuženi sugerisao.

12 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Recite, zašto ovaj argument koji ste
13 Vi izneli, se ne odnosi na Popovića?

14 G. NICE: [simultani prevod] Pa, to je moglo pokrenuti, jer Maisonneouve
15 je rekao da to nije pouzdano. I u pravu ste! Ja ne bi trebao to, ustvari, da
16 osporavam.

17 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ali Vi radite isto ono što ste
18 optužili gospođicu Higgins da sve preokreće naopako, jer optuženi je takođe
19 mogao da pozove Popovića.

20 G. NICE: [simultani prevod] Da, ali on ne može Popovića -

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Jednostavno se radi o redosledu
2 izvođenja dokaza, samo o tome.

3 G. NICE: [simultani prevod] Da, ali radi se o sledećem: gospodin Kay,
4 *amicus*, ili optuženi mogu da kažu: "Radi se o važnim dokazima. Pouzdanost nije
5 utvrđena i zbog toga ne može da se uvrsti u dokazni spis." Međutim niti jedan od
6 njih nije to uradilo.

7 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Za zapisnik, hteo bih da kažem da je
8 svedok K6 govorio o Petroviću, a ne o Popoviću.

9 G. NICE: [simultani prevod] Da, u pravu ste, Petrović. Izvinjavam se.
10 Hvala vam.

11 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Sada ćemo napraviti pauzu od 20
12 minuta.

13 Izvolite, gospodine Miloševiću.

14 OPTUŽENI: Pre nego što napravite pauzu zbog vremena, mene je oficir za
15 vezu obavestila da je sa ovim mogućim svedokom Jašovićem u stanju da stupi u
16 kontakt tek posle 2h i da će nastojati da zakaže da se vidi sa mnom sutra
17 popodne. Ja zato tražim od vas da date nalog da se meni daju na uvid transkripti
18 sa tog jučerašnjeg i današnjeg svedočenja gospodina Jašovića radi pripreme. Meni
19 je dovoljan jedan sat s njim sutra popodne.

20 G. KAY: [simultani prevod] Možda bih trebao da kažem Sudu da je jedan
21 deo njegovog svedočenja iza zatvorenih vrata. Mi pokušavamo da sastavimo jedan

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 podnesak kako bismo izneli to Pretresnom veću u tom predmetu, dakle kako bi oni
2 dostavili transkript ili dokazne predmete.

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, na tom Veću je da odluči o tome.

4 G. KAY: [simultani prevod] Da, u skladu sa pravilima.

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, na tom Veću je
6 da odluči.

7 G. KAY: [simultani prevod] Taj svedok i dalje svedoči.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, ali onaj javni deo transkripta, tome
9 se lako može dobiti pristup.

10 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, čuli smo Vaše
11 argumente, a sada ćemo napraviti pauzu od 20 minuta.

12 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molimo, ustanite.

13 ... Početak pauze u 12.33h

14 ... Sednica nastavljena u 12.58h

15 [Svedok je ušao u sudnicu]

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

17 Izvolite sjesti.

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Molim svjedoka da pročita svečanu
19 izjavu.

20 SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa
21 osim istine.

22 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite sjesti.

23 SVEDOK: SLAVIŠA DOBRIČANIN

24 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, možete
25 početi.

26

27

28

29

30

- 1 OPTUŽENI: Hvala, gospodine Robinson.
- 2 Ispituje g. Milošević:
- 3 P: Dobar dan, profesore Dobričanin.
- 4 O: Dobar dan, gospodine Miloševiću.
- 5 P: Profesore, molim Vas, recite gde ste i kada rođeni.
- 6 O: Rođen sam 10.12.1937. godine u Prokuplju.
- 7 P: Gde ste sve živeli i gde živite sada?
- 8 O: Od 1953. do 1999. godine živio sam u Prištini. Sada privremeno
- 9 boravim u Kruševcu.
- 10 P: Kad ste napustili Kosovo i Metohiju?
- 11 O: 26. juna 1999. godine.
- 12 P: Koje ste škole završili?
- 13 O: Završio sam Medicinski fakultet, specijalizaciju medicine rada, zatim
- 14 i specijalizaciju sudske medicine. To je moje obrazovanje. Doktorirao sam na
- 15 medicini. Inače, doktor sam nauka i pro... redovni profesor na predmetu "Sudska
- 16 medicina" na Medicinskom fakultetu u Prištini, sa privremenim smeštajem u
- 17 Kosovskoj Mitrovici /Mitrovicē/.
- 18 P: Vi ste i autor udžbenika iz sudske medicine za studente Medicinskog
- 19 fakulteta?
- 20 O: Tačno.
- 21 P: Recite, ukratko, profesore, gde ste sve radili i gde radite.
- 22 O: Radio sam od decembra 1965. godine, posle završene vojske, u
- 23 dispanzeru medicine rada. To je bivši kombinat "Kosovo", danas "Elektroprivreda
- 24 Kosova". Tu sam radio do 1973., kada sam, na poziv državnih organa, prešao da
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 radim u kriminalističkoj tehnici u laboratoriji za sudsku medicinu u tadašnjem
2 Pokrajinskom sekretarijatu za unutrašnje poslove u Prištini, u kome sam
3 istovremeno obavljao i posao rukovodioca zdravstvene službe, a zatim sam 1983.,
4 nakon doktoriranja i svega onoga šta je usledilo posle toga, prešao na rad na
5 fakultet u Institut za sudsku medicinu, gde sam izabran u zvanje docenta. Inače
6 pre -

7 PREVODILAC: Molimo da govorite malo sporije.

8 SVEDOK: Oprostite. Od 1973. do 1972. /sic/ bio sam asistent na istom
9 fakultetu, iako sam radio u SUP-u.

10 G. MILOŠEVIĆ:

11 P: Kad ste izabrani za redovnog profesora?

12 O: Za redovnog profesora sam izabran 19... - reći ću Vam tačno - 1987.
13 ili 1988. godine.

14 P: Hvala, profesore. Ključna tema Vašeg svedočenja tiče se događaja u
15 Račku od 15. januara 1999. godine, koji se u ovom spisu protiv mene, u paragrafu
16 66(A), opisuje na sledeći način - ja ću Vam to pročitati: "Na dan 15. janura
17 1999. godine ili približno tog datuma snage Savezne Republike Jugoslavije i
18 Srbije napale su selo Račak (opština Štimlje). Nakon granatiranja, kasnije istog
19 jutra u selo su ušle snage SRJ i Srbije i počele da vrše pretres, idući od kuće
20 do kuće. Po celom selu pucali su na meštane koji su pokušavali da pobegnu pred
21 snagama SRJ i Srbije. Grupa od oko 25 muškaraca pokušala je da se sakrije u
22 jednoj zgradi, ali su ih otkrile snage SRJ i policije. Tukli su ih, a zatim
23 odveli na obližnje brdo gde su ubijeni iz vatrenog oružja. Snage SRJ i Srbije
24 ubile su ukupno oko 45 kosovskih Albanaca u Račku i njegovoj okolini." I onda

25

26

27

28

29

30

1 piše da su ubijena lica čija su imena poznata, navedena u prilogu A, koji je
2 predložen kao dodatak.

3 Profesore, ja ću Vam postavljati sasvim konkretna pitanja. Međutim pre
4 nego što pređemo na konkretna pitanja, da li je ovo šta sam Vam pročitao iz
5 svega onoga šta ste Vi radili, tačno?

6 O: Nije tačno.

7 P: Recite mi gde ste i šta radili u vreme kad se desio događaj u Račku
8 15. januara 1999. godine?

9 O: Radio sam na Institutu sa svojim kolegama određene obdukcije. Tada je
10 bilo dosta poginulih, i civila, i policajaca, i vojnika, usled bombardovanja ili
11 dejstava terorističke OVK. Imali smo svakog dana veliki broj leševa. Te su
12 obdukcije rađene od jutra do večeri, tako da smo bili veoma prezauzeti, zapravo,
13 poslovima na Institutu za sudsku medicinu. Kad je došla informacija da treba da
14 se ode na lice mesta u Račak da se... pošto se tamo desila neka borba o kojoj ja
15 nisam znao ništa konkretno, i zbog čega sam se pripremio da pođem na teren.

16 P: Kad ste prvi put krenuli u selo Račak?

17 O: 17. januara 1999. godine. Mislim da je bilo negde oko 7 sati, a možda
18 i nešto ranije ujutru.

19 P: A recite, kako je došlo do toga da odete u to selo? Ko vas je pozvao
20 i zašto?

21 O: Pozvala me je gospođa Danica Marinković, istražni sudija Okružnog
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 suda u Prištini, da pođem sa njom i zamenikom tužioca i kriminalističkim
2 tehničarima, da bi se izvršio uviđaj u selu Račak, gde je, po nekim
3 informacijama koje su do tada bile neproverene, poginulo oko 40 do 45 kosovskih
4 Albanaca u borbi.

5 P: Da li ste i ranije odlazili na uviđaje na poziv istražnog sudije?

6 O: Vrlo često.

7 P: Recite mi ko je još pored sudije Danice Marinković i Vas -

8 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, profesore,
9 prevodioci vas mole da usporite kako bi mogli pratiti. Isto tako molim vas da
10 pravite pauzu između pitanja i odgovora.

11 G. MILOŠEVIĆ:

12 P: Professore, ko je još pored sudije Danice Marinković i Vas krenuo na
13 uviđaj u Račak?

14 O: Krenuo je zamenik okružnog tužioca, Dragan Živić. Krenuli su i
15 kriminalistički tehničari koji inače obavljaju tehničke radnje na terenu.
16 Krenuli su policajci koji su bili u našem obezbeđenju, i, čini mi se, niko više
17 do Uroševca, a u Račku su sa nama krenuli, kad su se sve priče završile, i OSCE
18 posmatrači.

19 P: A gde ste najpre stigli na svom putu u Račak?

20 O: Stigli smo u policijsku stanicu u Štimlju.

21 P: Stigli ste u policijsku stanicu u Štimlju?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: U Štimlju, da.

2 P: Dobro. A ko vas je primio u policijskoj stanici?

3 O: U policijskoj stanici nas je primio načelnik SUP-a u Uroševcu,

4 Bog...Bogi Janićević. Ne znam mu pravo ime.

5 P: Primio vas je dakle načelnik SUP-a Uroševac, Janićijević. Da li ste
6 od načelnika SUP-a Uroševac, od gospodina Janićijevića, dobili neke podatke o
7 tome šta se desilo u Račku?

8 O: Pa, dobio sam, ne samo ja, nego i istražni sudija, svi prisutni,
9 informaciju da je se u Račku 15. januara odigrala borba između snaga policije i
10 pripadnika OVK, i da je u toj borbi poginulo više od... oko 40 ili... - oni
11 tačan broj nisu ni znali u tom trenutku - pripadnika tih terorističkih snaga.

12 P: A da li Vam je gospodin Ran...Janićijević bilo šta rekao o... o
13 stanju u Račku i okolini pre ovog događaja 15. januara?

14 O: Ja sam sâm znao da pored Račka i tim putem koji je bli... u blizini
15 Račka nije moglo da se prolazi već više meseci zbog toga što su te komunikacije
16 prema Suvoj Reci /Suharekë/, Prizrenu, prema Uroševcu, pa i komunikaciju
17 Priština-Skoplje, držali pod vatrom i vrlo često su napadali civile koji
18 su prolazili svojim kolima, tako da smo mi, jednostavno, prekinuli da
19 idemo tim putevima kad se... kad se ukazivala potreba da se ide za... na rad na
20 obdukcije na terenu ili u okružnom sudu u Prizrenu, itd. Na
21 to nas je upozorio i gospodin Janićević, koji je rekô da je sa tih... iz tog

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sela i sa tih kota oko sela veoma često pucano i da je bilo slučajeva ubistava i
2 ranjavanja policajaca na tim lokacijama.

3 P: A da li Vam je gospodin Janićijević tada rekao nešto i o tome šta je
4 bio neposredan povod za ovu policijsku akciju u Račku 15. januara?

5 O: Neposredan povod je bio prethodno ubistvo jednog ili dvojice
6 policajaca i teroristički napadi na policijske snage svuda tu u okolini tog
7 terena.

8 P: A šta je, po rečima gospodina Janićijevića, bio cilj te policijske
9 akcije?

10 O: Cilj političke... policijske - pardon - akcije je bio da se iz tog
11 sela potisnu teroristi koji su dolazili sa raznih lokacija. Tu je bio, po
12 njegov...njihovoj izjavi... njegovoj izjavi i drugih, centar jedne terorističke
13 jedinice, jedinice OVK i tu je... Bio je zadatak policije da to potisnu... njih
14 prema planinama, gore, prema Jezercu /Jezerc/, Jezerskim planinama - tu su
15 u okolini Klečka i sva ona mesta o kojima se zna - i da se jednostavno taj štab
16 koji je tamo postojao rasturi.

17 P: A da li Vam je išta rekao o tome da li je u ovoj akciji u Račku
18 učestvovala i vojska?

19 O: Vojska, po mojim saznanjima, u ovoj akciji nije učestvovala. I on mi
20 je sam rekao da vojska nije učestvovala, bila je isključivo policijska akcija.

21 P: A dobro, da li ste Vi sami i...imali neki pokazatelj po kome ste
22 mogli da zaključite o tome da li je u akciji učestvovala vojska ili nije?

23 O: Nisam video nijednog vojnika niti bilo koje vojno vozilo.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Pa, dobro, pošto ste Vi sudski veštak, da je u akciji učestvovala
2 vojska, da li bi i vojni istražni organi bili onda prisutni?

3 O: Svakako. Bili bi prisutni vojni istražni organi i svakako da bi se
4 uključili i kolege sa Vojno-medicinske akademije u obdukciji poginulih u Račku.

5 P: A da li Vam je gospodin Janićijević opisao događaje iz Račka?

6 O: Opisao mi je u kratkim crtama utoliko... On je meni kazao i, naravno,
7 gospođi Danici Marinković, samo ono što s... je mogao da nam kaže - mene neki
8 detalji nisu ni interesovali - da je to bila akcija koja je počela u
9 jutarnjim... ranim jutarnjim časovima, da su u toj akciji bile žestoke borbe i
10 da su poginuli pripadnici OVK.

11 P: A šta Vam je rekao o... o poginulima u tom događaju?

12 O: Rekao mi je da su to pripadnici terorističke organizacije OVK, koji
13 su im zadavali velike probleme u tom selu i u okolini, u drugim selima,
14 neposrednoj okolini Račka, i da su oni morali da idu na tu akciju da bi
15 eventualno deblokirali komunikacije i da bi sprečili sledeće terorističke
16 akcije.

17 P: Da li Vam je nešto govorio o oružju zaplenjenom tokom te akcije?

18 O: Kada smo otišli, pre nego što smo došli u Štimlje, u SUP - to je bio
19 17. januar - u SUP u Uroševcu, ja sam video to oružje u jednoj prostoriji gde je
20 bilo veoma mnogom automatskih pušaka, kalašnjikov, bio je jedan mitraljez 12,7
21 milimetara. Znam dobro kalibre. To mi je deo struke. To je taj poznati Browning.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 P: Pa, dobro, da li je Vama pre ovog događaja, s obzirom da ste bili
2 u... u toku tih ispitivanja poginulih u vašem Institutu, bilo poznato koliko je
3 bilo prisustvo OVK u tom kraju?

4 O: Samo sam iz priča policajaca koji su donosili mrtve pripadnike
5 policije saznao da ima u tim krajevima... To je jedan... jedna kota koja je
6 dominantna na ovom terenu i koja je veza između Drenice i Jezerskih planina,
7 Klečke i drugih sela u okolini planina, da se tu nalazio jak centar, uporište
8 terorističke organizacije, i da su tu vođene i ranije žestoke borbe, da su
9 pokušavali da ih potisnu sa tih terena. Međutim sve je to išlo veoma teško i tu
10 je veliki broj policajaca poginuo, počevši od Drenice, pa sve tim grebenom u
11 blizini tih sela, do Jezerskih planina u blizini Uroševca.

12 P: Da li ste još koga sreli u policijskoj stanici u Štimlju?

13 O: U policijsku št...stanicu u Štimlju nakon desetak minuta posle našeg
14 dolaska ušao je general koji se predstavio kao britanski general John
15 Derenkijević /fon./, sa prevodiocem... sa dvoje, valjda, prevodioca, ili jedan
16 je bio prevodioc /sic/, a jedna devojka - ne znam u kom svojstvu je bila - koji
17 se predstavio rečima: "Ja sam čuveni general John Derenkijević." O njemu ja
18 nikada ništa nisam čuo, tako da je vrlo arogantno nastupio prema svima nama tog
19 trenutka. Ja sam se lično osećao veoma neprijatno kada je počeo da naređuje da
20 mi ne možemo da idemo u Štimlje, da u Štimlju... u Štimlje može da uđe samo
21 istražni sudija.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li kažete Štimlje ili Račak?

2 O: Pardon, Račak. Izvinite! U Račak da sa istražnim sudijom mogu,
3 eventualno, još ja da pođem, bez oružane pratnje, znači bez policajaca, da nam
4 on garantuje bezbednost, i da će, ako se desi da neko pripuca na stanovnike sela
5 Račak, on lično povesti Danicu, gospođu Danicu Marinković u Hag. Kada ga je ona
6 upitala: "A šta će se desiti, gospodine generale, ako oni pripucaju na nas?", on
7 je odgovorio: "Desiće se isto, jer ste ih Vi izazvali i ja ću opet Vas da
8 privedem u Hag." Nakon tih reči gospođa Danica Marinković je prekinula svaki
9 razgovor sa njim i naredila da pođemo u selo Račak.

10 P: Dobro, on Vam je... on Vam je rekao da ne možete da idete u Račak.

11 O: Da.

12 P: Istražni sudija je odlučio da ide u Račak. Jeste imali predstavu o
13 tome zašto je istražni sudija tako odlučio?

14 O: Osim pretnji upućenih u samoj kancelariji u Odeljenju unutrašnjih
15 poslova u Štimlju, iste pretnje je gospodin general Derenkijević...
16 Drewienkiewicz izrekô i kada smo izašli iz kancelarije, kada smo se spremali da
17 krenemo u Račak. Gospođa Danica Marinković kao istražni sudija u Okružnom sudu u
18 Prištini imala je pravo i jedina je ona bila ovlašćena da vodi istragu i ona je
19 postupila po svim pravilima krivičnog postupka koji su važili tada na teritoriji
20 i Kosova i Metohije, i, naravno, na teritoriji čitave Republike Srbije. Znači
21 postupila je po pravu koje je još bilo važeće na našoj teritoriji, zapravo, u
22 našoj državi i ja mislim da je to bilo potpuno u redu sa zakonom koji je tada
23 važio.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala, profesore. Ko je sve u vašoj grupi došao u Račak, u koliko
2 vozila?

3 O: Bili smo: gospođa Marinković, kao istražni sudija i vođa istražne
4 grupe; zamenik tužioca Dragan Živić; zatim ja u svojstvu lekara; bili su
5 kriminalistički tehničari - ne znam koliko ih je bilo - jedan je čak imao i
6 kameru... video kameru; bilo je dosta policajaca koji su nas štitili. Išli smo u
7 više vozila. To su bila ta policijska vozila, pinzgaueri - tako smo ih, čini
8 mi se, zvali - i pošli smo u jednoj koloni prema... pored puta gde s... gde je
9 jedna bolnica za hendikepirane osobe. To je jedan seoski put prema Račku i
10 uspeli smo da dođemo do jednog prevoja odakle se vidi... vidi nešto od kuća u
11 Račku, naročito taj levi deo prema džamiji. Znao sam da je džamija. Jasno je
12 obeležena, naravno. I tu smo zastali da sačekamo dalje informacije da li je
13 bezbedno da se uđe u Račak.

14 P: I šta se... šta se dogodilo? Jeste li ustanovili da li je bezbedno?
15 Jeste li nastavili put u Račak?

16 O: Ja sam lično video u selu Račak da ima naroda, da ima života, da nije
17 pusto selo. Tamo, naročito prema džamiji, kretale su se neke žene, a i neki
18 muškarci. Dosta maglovito sećanje, ali eto, sećam se da je... nekih stvari, ne
19 detalja.

20 P: S koje daljine, profesore, ste...

21 O: Pa, daljina je bila...

22 PREVODILAC: Molimo da pravite pauze između pitanja i odgovora.

23 SVEDOK: Izvinite. Daljina je bila možda oko 700, 800 metara, možda nešto više. U jednom
24 trenutku je osuta paljba, automatska, na nas. Mi smo se sakrili iza blindiranih vozila. To je
25 jedino mesto bilo gde smo mogli da se krijemo i bilo je... bio je otvoren prostor. Nismo
26 znali... ja bar nisam mogao da ocenim tačno odakle sve to dolazi. To je sa raznih strana bilo.
27 Tu smo zalegli i nakon jedno pola sata, možda, svega toga, kada je ta paljba utihnula i kada su
28 se stvorili uslovi, neki bezbednosni, dogovor... Upravo naredba gospođe Marinković, kao
29 istražnog sudije je bila da se vratimo nazad u Štimlje, jer ne postoje uslovi za dalje vršenje
30 istražnih radnji. I mi smo se vratili u Štimlje.

1 P: A kad ste onda ponovo toga dana... To je bio...

2 O: To je bio 17. januar.

3 P: To je bio 17.

4 O: Da.

5 P: I kad ste ponovo pokušali... Kad ste konačno stigli u Račak? Kad ste
6 ponovo došli u Štimlje i Račak?

7 O: U Štimlje sam došao sutradan, 18. januara 1999. godine. Mislim daje
8 to bilo negde oko 10 sati. To je... tog dana je, zapravo, bila priča o generalu
9 Drewienkiewiczzu. Znači ne 17-og, nego se sada sve to dešava 18-og, jer mi smo
10 17-og iz Uroševca došli u Štimlje, iz Štimlja pravo gore posle procene
11 situacije, a sad se dešava ono o čemu sam pričao.

12 Znači to je bilo negde oko 10 sati, a mi smo posle razgovora sa
13 generalom Drewienkiewiczem krenuli negde, ja mislim da je bilo oko 11 sati,
14 prema Račku.

15 P: A pod kakvom ste policijskom pratnjom došli u Račak?

16 O: U Račak smo došli pod policijskom pratnjom koja je bila u nekoliko
17 vozila. Neka vozila su bila blindirana. Mi smo bili u vozilu Lada Niva koja je
18 imala samo zadnje staklo blindirano i tako smo stigli do sela Račak bez ikakvih
19 problema i kada smo tamo došli, nigde nijednog čoveka nismo videli. Selo je
20 bilo, po meni, bar, ako nisu bili u kućama iza zidova, potpuno prazno.

21 P: Dakle tada, kada ste stigli u Račak, tamo nije bilo nikoga?

22 O: Da.

23 P: A da li je nešto ukazivalo na to da je selo bilo granatirano, kako
24 piše u ovom citiranom paragrafu? Podsećam Vas, citirao sam Vam na početku.

25 O: Ne, nije bilo nikakvih tragova granatiranja. Ni jedna jedina kuća
26 nije bila oštećena. Bar ono šta sam ja video i gde sam ja prolazio.

27

28

29

30

1 P: A gde ste u Račku našli tela poginulih?

2 O: Mi smo već imali informaciju da se tela poginulih - ta informacija je
3 stigla tog jutra - nalaze u seoskoj džamiji u selu Račak. I mi smo, kada smo
4 ušli u Račak, koliko se sećam topografije, skrenuli malo levo. Tu sam džamiju
5 prethodnog dana i video. Došli smo do džamije, mi i dvojica vozila OSCE
6 posmatrača. To su ona vozila narandžaste boje ili žute, tako nešto.

7 Kad smo stigli tamo, naši su... mi smo razgovarali sa OSCE posmatračima.
8 Naši su, ti, pratioci i kriminalistički tehničari ušli unutra. Tamo je bio jedan
9 policajac koji je bio po sredini te džamije.

10 U džamiji su naši kriminalistički tehničari već obeležavali papirima sa
11 brojevima tela da bi to snimali na licu mesta. Tela su bila poređana, ako se ne
12 varam, duž unutrašnjih zidova džamije, i jedan red je bio po sredini džamije,
13 tako da je bilo prolaza između tih redova. Sva su tela bila obučena. Na nekima
14 nije bilo obuće. Lica svih poginulih su bila prekrivena maramama. Među njima i
15 nekoliko lica su bila prekrivena albanskim zastavama.

16 Ja sam prišao jednom, prvom koji je bio tu na početku, sa namerom da
17 vidim, otprilike, kakve bi to mogle biti povrede da budu i, zaista, sam naišao
18 baš na osobu koje je... koje je glava bila gotovo potpuno rastu... lobanja
19 rasturena. Na koži lobanje i vrata stajali su komadi prelomljenih kostiju
20 lobanje. Ja sam telo odmah pokrio, s tim što sam pokušao u tom - obično su
21 džamije malo zamračene, nisu baš svetle - da vidim da li ima tragova nekih
22 povreda koje bi eventualno nastale nakon pogibije. Nisam primetio takve tragove.

23 Otkrio sam još jedno telo. Međutim, on je imao povredu u predelu grudnog
24 koša i verovatno trbuha. Znači gledao sam pre...prema rascepima na odeći i dalje
25 nisam nastavio da gledam tela. Prišao sam sudiji i predložio da se tela prebace
26 na Institut za sudsku medicinu radi sudsko-medicinske obdukcije, što je ona... u
27 vezi čega je ona i dala naredbu.

28
29
30

1 P: Rekli ste da... Pomenuli ste odeću. U šta su bili obučeni ti ljudi
2 koji su bili ubijeni?

3 O: Tada, a i na Institutu za sudsku medicinu, kada smo radili obdukciju, videlo
4 se da se radi uglavnom o tamnim delovima... spoljnim delovima tamne boje, crne, teget ili
5 tamno braon, i pantalone, i tis... jakne ili bilo koji drugi... čak i džemper, itd.

6 I to je bila jedna boja koja mene nije iznenadila iz sledećeg razloga: ja sam,
7 radeći tih godina na terenu i na našem Institutu, uglavnom obdukovao tela osoba koje su
8 poginule u ratnim sukobima - doduše to se još tada nije zvao rat - i koji su bili obučeni
9 isključivo u tamne odeće, crne, uglavnom, i pantalone, i jakne, što je bila zapravo boja
10 teritorijalnih jedinica OVK. To su bile jedinice koje su organizovane da čuvaju sela i da
11 se, po potrebi, sa delom operativnih jedinica uključuju u... u ratna dejstva.

12 Ovo... ovo saznanje potiče iz toga što sam ja sa mnogima koji su
13 donosili te leševe razgovarao jer mi... su mi trebali podaci koji idu uz
14 obdukcioni nalaz, pa sam na taj način i doznavao činjenice.

15 P: Ali samo da se razjasnimo oko nečega, profesore, to što kažete: "Bili
16 su obučeni, uglavnom, ti gornji delovi, odnosno spoljni delovi, u tamna... tamna
17 odela, crna, teget, tamno braon, itd.", to nisu bile uniforme?

18 O: Ne.

19 P: Tako? Dobro.

20 O: I je... jedino što smo mogli da nađemo kod ovih iz... poginulih u
21 Račku, to su bili... na više leševa su bile iste cipele, cokule sa "OZ", "O" sa
22 dve tačke gore i "OZER" je pisalo na njima. Ne znam ja... To bi mi nešto ličilo
23 na turski naziv. Imali su sa rajfešlusom te crne... I delove... poneko je imao
24 opasač ili tako nešto što bi ličilo na vojnički deo odeće. A kod o kojima sam
25 govorio da sam ih nalazio dok sam radio na terenu i Institutu, nalazili smo
26 ponekada - veoma retko - delove uniformi sa amblemom OVK, i ono što je za mene
27 bilo interesantno, nisu svi nosili ambleme. Neko je to nosio na nekoj kapi, neko
28 je nosio na rukavu, neko je nosio napred. I izuzetno smo retko - čini mi se samo
29 u Mališevu (Malishevë) - našli četiri tela obučena u kompletne uniforme, za svo
30 vreme tog ratovanja i tih bitaka na teritoriji Kosova i Metohije.

1 P: A kad to kažete: našli ste samo četiri za sve to vreme, a pregledali
2 ste veliki broj, da li se taj veliki broj sve odnosi na pripadnike UČK?

3 O: Da.

4 P: Dakle osim te četvorice u uniformama, ostali pripadnici UČK s kojima
5 ste Vi bili u kontaktu nisu imali uniforme?

6 O: Nisu imali uniforme.

7 P: A dobro, recite... a pomenuli ste da su neka tela bila pokrivena
8 albanskim zastavama, a neka nisu. Zašto ste to posebno naglasili? Je l' to ima
9 neki značaj, s obzirom na Vaše iskustvo i saznanja o tome ili ste tek tako
10 pomenuli?

11 O: Ima značenje. Kod svih boraca operativnih jedinica, i pre početka
12 sukoba, kod svih osoba koje su poginule u akcijama izvedenim u cilju terorizma
13 na Kosovu i Metohiji, kada su ih sahranjivali, pre toga, kada su bili izlagani,
14 tela su im, a i glave, a, uglavnom, su tela kompletna pokrivena albanskim
15 zastavama kao simbol poginulih boraca za slobodu Kosova. Verovatno da... i
16 moguće - to je pretpostavka; nije konstatacija - da bi i ovi drugi bili
17 prekriveni zastavama da je bilo više zastava. Ovde je bilo možda tri, četiri
18 zastave, ne više.

19 P: Vi, koliko razumem, niste odmah izvršili pregled leševa, osim to što
20 ste pomenuli da ste otkrili par tih leševa i onda ih ponovo pokrili i procenili
21 da možete da ih detaljno pogledate tek na Institutu za sudsku medicinu?

22 O: Tačno tako.

23 P: A koliko je trajao taj pregled koji ste tu izvršili?

24 O: Pa, možda oko 10 do 15 minuta. Ne verujem da je bilo više.

25 P: A da li ste išta u tom prvom pregledu mogli da zaključite? Znači
26
27
28
29
30

1 imam u vidu da kažete da je to bio neki kratak - kako sad kažete, 10, 15 minuta
2 - površan pregled. Da li ste nešto mogli da zaključite o uzroku smrti tih lica?

3 O: Rascepi na... na odeći koje sam video - ja imam veliko iskustvo u
4 tome - mogao sam da zaključim da se radilo o povredama vatrenim oružjem u
5 predelu, uglavnom, grudi i glave, delom i trbuha, i da su sigurno... da je
6 siguran uzrok smrti mogô da bude razorenje važnih unutrašnjih organa i, naravno,
7 iskrvarenje, a pored toga i zaro...razorenje mozga. To je jedan blic pregled i
8 blic zaključak koji se kasnije na obdukciji potvrdio.

9 P: Pored toga što ste utvrdili da su ta lica pogođena iz vatrenog
10 oružja, da li ste prilikom tog površnog pregleda mogli nešto da zaključite o
11 daljini sa koje je pucano, o smeru iz koga su došli projektili, itd?

12 O: U tom trenutku ne.

13 P: U kakvom su stanju bili ti leševi?

14 O: S obzirom na niske temperature koje su vladale tih dana - leševi
15 smo... leševe smo pronašli posle četiri dana - bili su dosta dobro očuvani, bar
16 prema onome što sam ja mogao da vidim, lica i šake, itd. Nije se osećao trulež i
17 zadah, što je takođe upuć...upućivalo da truležne promene nisu podmakle. I kad
18 smo ih transportovali, kad smo ih posle stavili u mrtvačnicu Kliničko-bolničkog
19 centra u Prištini, takođe smo primetili da su relativno dobro očuvani, zapravo,
20 mnogo bolje nego da su ti leševi bili u nekim drugim uslovima.

21 P: A recite mi, profesore, šta je uticalo na to da ovaj pregled obavite
22 ovako brzo. Rekli ste desetak, 15 minuta.

23 O: Uticalo je jer smo već izgubili dovoljno vremena u razgovoru sa
24 gospodinom Drewienkiewiczem. Zakasnili smo sa izlaskom na lice mesta. Žurili smo
25 - kratak je dan - da nas mrak ne uhvati u selu. Trebalo je poći u obilazak lica
26 mesta - ja nisam ni znao tada gde se to nalazi - i da se vratimo, normalno,

27

28

29

30

1 bezbedni bar do Štimlja, odatle nam je već lakše bilo da putujemo prema
2 Prištini, mada su i tada komunikacije bile veoma problematične.

3 P: A jesu li Vam išta policajci rekli o identitetu tih ubijenih lica?

4 O: Bilo je nekih komentara, ali ja te komentare nisam baš zapamtio.

5 Uglavnom se radilo, po njihovim pričama, o... po nekima od njih, već
6 identifikovanim u drugim postupcima i ranijim pripadnicima OVK, ali ja tim...
7 takvim pričama nisam baš pridavao veliki značaj.

8 P: A da li su u džamiji prilikom tog Vašeg dolaska bili i posmatrači
9 OEBS-a?

10 O: Da, oni su bili stalno sa nama.

11 P: A da li su bili i novinari?

12 O: Bio je... bili su novinari. Da li je dvoje njih bilo? Bila je jedna
13 kamera. Ja ne znam ko je to snimao i za koga.

14 P: A da li su svi ti leševi... Rekli ste označili su ih brojevima ovi...
15 kriminalistički tehničari. Da li su oni i fotografisani tu u džamiji i ko je to
16 uradio?

17 O: Fotografij...fotografisani su. Pre toga obeleženi od 1 do 40, tu na
18 licu mesta. To su uradili kriminalistički tehničari.

19 P: A šta je zatim urađeno sa tim telima?

20 O: Kada smo mi krenuli, gospođa Marinković je dala nalog da se tela
21 utovare u kamion i da se voze za Prištinu na Institut za sudsku medicinu. Mi smo
22 odatle krenuli put sela, kroz seo...selo, kroz te uličice u selu, prema mestu
23 gde se, prema informacijama, ta bitka i dogodila. I kad smo stigli gore, negde
24 blizu tih rovova začuli smo eksplozije, verovatno minobacačkih mina ili nešto
25 tako dosta snažno. Preko radio veze, policajci koji su bili sa nama, doznali su
26 da su na kamion sa leševima pucali minobacačkim oruđima, pokušavajući da unište

27

28

29

30

1 kamion i... i leševe u njemu, pri čemu je vozač kamiona veoma spretno izbegao
2 to... izbegô iz sela i nastavio put prema Štimlju, koje je tu dosta blizu, rekao
3 sam već.

4 Mi nismo tome davali neku veliku pažnju jer je to bilo malo sada dalje.
5 Mi smo već bili tu blizu rovova kad se to sve dešavalo, ali nas je čudilo zašto
6 se to tako dešava i odakle se puca na kamion i kada se puca na kamion sa
7 leševima, pa smo malo u priči rekli da je to jedinstvena sada situacija da mi
8 treba da se borimo za leševe, a ne za žive ljude. I to je stvarno bila borba za
9 leševe!

10 P: Dakle rekli ste da je... da su leševi prevezeni kamionom. Ko je
11 utovario leševe u kamion?

12 O: Prisutni... prisutni milicioneri. Oni su bili jedini ljudi koji su
13 mogli da se iskoriste kao radna snaga da se to uradi. Nikog živog drugog nije
14 bilo. Tehničari su pošli sa nama, a milicioneri su ostali da obezbeđuju džamiju
15 i da obezbede transport leševa do Prištine.

16 P: Dobro. A recite mi, profesore, da li ste iz Vaših kasnijih nalaza, do
17 kojih ste došli izvođenjem autopsija, mogli da zaključite da li je tokom vremena
18 kad leševi nisu bili pod vašim nadzorom neko na bilo koji način uticao na
19 njihovo stanje?

20 O: Nije bilo vidljivih tragova pomeranja leševa. Ja ne znam... Da sam
21 bio na licu mesta odmah 15-og, mogli bismo mnogo više podataka da dobijemo i
22 mno... sa mnogo više sigurnosti da govorimo da li je s tim leševima
23 manipulirano. Međutim mi smo našli nešto što je bilo vrlo značajno i što je
24 govorilo da su leševi poprilično dugo bili napolju. Našli smo tragove zuba

25
26
27
28
29
30

1 raznih glodara, počevši od pacova, verovatno lisica, a negde smo našli tragove
2 zub...zuba veće...većih zveri. Moguće je da su to bili psi, seoski, ili su
3 bili... bili vukovi. Ja ne znam šta. Tamo ima svega i svačega na tom terenu.

4 P: Dobro. Kad s... gde ste otišli nakon što ste napustili džamiju u
5 Račku?

6 O: U pratnji... bio sam u pratnji istražn...istražnog sudije gospođe
7 Marinković, koja je krenula prema jednoj kući neposredno ispod tih brda gde smo
8 kasnije našli rovove i ušli smo u tu prost... u te prostorije. Video sam tamo
9 puno razbacanih stvari. Video sam fotografije pripadnika UČK sa oružjem. Slikali
10 su se, verovatno, u nekim trenucima. Video sam albansku zastavu, dosta neke
11 razbacane dokumentacije, neke spiskove. Mene, zaista, to nije mnogo ni... ni
12 interesovalo. Interesovalo me je samo da vidim kako izgleda jedan štab u tim
13 uslovima. Ali sam ja izašō i tražio sam neke druge... pregledao sam neke druge
14 nusprostorije koje su bile sa leve strane, od štaba gledajući prema toj zgradi,
15 i našao sam trpezariju sa dugim stolovima i drvenim klupama duž stolova, i sa
16 posuđem koje je služilo za ishranu. Našao sam kuhinju, bele mantile okačene o
17 čiviluk, za kuvare i, verovatno, te ljude. Našao sam magacin u neposrednoj
18 blizini, gde je bilo veoma mnogo paketa žute boje na kojima je pisalo USAID -
19 EID /fon./ ili tako nešto. To su bili paketi koje smo stalno tih godina i mes...
20 i dana i meseci nalazili svuda na Kosovu u... kad policija zapleni ili kad se
21 desi neka bitka. Pa, nekada nađemo i u džepovima učesnika te bitke ove pakete
22 koji su bili svi istovetni. Bilo je to j... bila je jedna poprilična količina
23 paketa. Pored toga našli smo džakove sa brašnom, šećerom.

24 Gore... u gornjem delu dvorišta bila je pekara. To se videlo iz daljine.
25 I u tom dvorištu su bile još neke zgrade. Ne znam čemu su služile.

26 P: Dobro. Profesore, Vi ste sad opisali da ste videli - evo, samo na

27

28

29

30

1 tome da se kratko zadržimo - da ste videli trpezariju. To je bila nekakva
2 prostorija za kolektivnu ishranu, kol'ko razumem?

3 O: Apsolutno.

4 P: Rekli ste: "Bili su dugi stolovi i klupe."

5 O: Da.

6 P: Pa, za koliko osoba, otprilike, je to bila prostorija za...

7 O: Pa, evo, sada, grubo da procenim, računajući da je to bilo po dve
8 klupe sa obe strane, možda 30, 40 ljudi moglo... nešto možda oko 30 ljudi u
9 jednoj turi da sedne da ruča.

10 P: Dobro. Pa, da li je to što ste videli - videli ste dakle štab i u
11 njemu te materijale, videli trpezariju za ishranu, za kolektivnu ishranu,
12 kuvarske mantile, magacin sa hranom - je li to Vama ličilo na neku vrstu
13 kasarne?

14 O: S obzirom da sam završio vojsku i bio rezervni oficir, apsolutno mi
15 je ličilo na to.

16 P: Gde ste otišli posle iz tog štaba UČK?

17 O: Otišli smo... Sa leve strane sela, to je nekoliko stotina metara
18 odatle, gde smo naišli na bunke... - pardon - na rov koji je iskopan u zemlji
19 koja je bila pomešana sa kamenom i peskom, tako da je bilo dosta tvrdo
20 zemljište; rov koji se pružao put naviše, malo je savijao ulevo, pa se onda u
21 obliku potkovice vraćao prema srednjem delu tog grebena, i na vrhu tog rova
22 videli smo jedan deo kao proširen, pokriven zemljanim tim džakovima - dole su
23 bile neke daske ispod toga - što je ličilo na neki bunker. Odmah do tog mesta
24 videli smo iskopanu rupu dubine oko metar i 20, 30 santimetra, du... širine
25 negde metar i po do dva sa dva. U dnu te rupe video sam gomilu čaura od kalibra

26

27

28

29

30

1 12,7 milimetara. Opet naglašavam da prepoznajem te čaure i tu municiju zbog
2 struke kojom se bavim i koju sam mnogo puta viđao. I bio je jedan... u obliku
3 držača sa tri strane, od drveta napravljeno nešto što je ličilo na neko
4 postolje.

5 Pretpostavio sam, pošto sam video onaj mitraljez u Uroševcu prethodnog
6 dana, da je to bilo, zapravo, pomoćno postolje koje bi još više učvrstilo
7 mitraljez Browning 12,7 milimetara. Mogu da kažem da se sa tog mesta kao na
8 dlanu vidi čitavo selo Račak, kompletna komunikacija koja ide... to je centar
9 Račka, centar Štimlja, koji ide... deo, zapravo, komunikacije koji se ši....
10 pruža prema Crnoljevu /Carralevë/, odatle preko Suve Reke za Prizren. Veliki deo
11 komunikacije koji se pruža od Prištine prema Skoplju i deo komunikacije starog
12 puta koji se pruža i koji sad i sl...služi za komunikaciju između Štimlja i
13 Uroševca. Dakle jedna dominantna kota koja je bila izuzetno dobra za onoga ko je
14 to hteo da prati.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, moraćemo da
16 prekinemo za danas. Profesore, ovo je kraj današnje rasprave.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ali pre nego što završimo s radom, hteo
18 bih da postavim jedno pitanje.

19 Doktore, koliko sam shvatio, Vi ste doktor sudske medicine i veštak. Da
20 li imate takođe znanje, odnosno da li posedujete ekspertizu vezanu za vojno
21 oružje? Dakle da li Vi možete, ustvari, da identifikujete, recimo, mitraljez
22 koji se nalazi na nekom pomoćnom tripodu?

23 SVEDOK: Apsolutno da, gospodine, časni sudijo Kwon. Ja sam 30 godina
24 radio ovaj posao i u tehnici u kojoj sam takođe radio bila je balistička
25 laboratorija i uvek sam radio - izvinite - na tim balističkim problemima kada su
26 se dešavala ubistva određenom vrstom oružja. Čak smo i upucavali da bismo

27
28
29
30

1 odredili distancu i sve one druge radnje koje su nam bile potrebne zbog
2 identifikacije oružja. Inače sam dobar poznavalac oružja i na... po sv...drugim
3 linijama. Ja sam bio dobar lovac, itd.

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala, profesore. Nastavljamo sutra
5 sa radom u 9.00 ujutro.

6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

7 ... Sednica završena u 13.45h.

8 Nastavak zakazan za petak,

9 08.04.2005. u 09.00h.

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30